ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

8. XII 1989 ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА LI ● 40.000 ДИН ● БРОЈ 1980

Немачка 2,50 DEM, Француска 4,50 FRF, САД 1,25 USD, Швајцарска 1,80 CHF, Шведска 8,40 SEK, Аустрија 13,00 ATS, Грчка 180 GRD

НАШ СТРИП:

ТУНГА

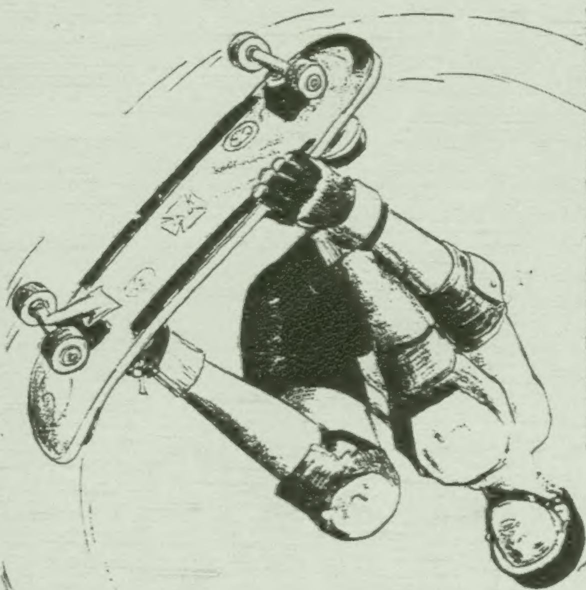

У ЕПИЗОДИ

ГОСПОДАР МАМУТА

Ripley

Веровали или не!

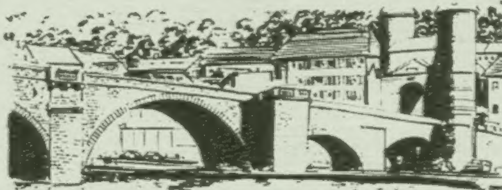
ШАМПИОН НА СКЕЈТБОРДУ

ТОНИ ХОК ИЗ КАРЛСБАДА У КАЛИФОРНИЈИ (САД) МОЖЕ У ВАЗДУХУ ДА ИЗВЕДЕ ДВОСТРУКИ САЛТО И ПОНОВО СТАНЕ НА СВОЈ СКЕЈТБОРД ДУГАЧАК 79 ЦЕНТИМЕТАРА.

МОСТ

НЕКАР У ХАЈДЕЛБЕРГУ СРУШЕН ЈЕ У II СВЕТСКОМ РАТУ. ПОНОВО ЈЕ ПОДИГНУТ ОД ИСТОГ КАМЕНА КОЈИМ ЈЕ БИО САЗИДАН И СТАРИ МОСТ.

ВИЈЕТНАМСКИ СЕЉАЦИ

НОСЕ СВИЊЕ НА ПИЈАЦУ У ПОСЕБНИМ КАВЕЗИМА У КОЈИМА ЖИВОТИЊЕ СТОЈЕ УСПРАВНО.

БУБАШВАБА

ЈЕ НАЈСТАРИЈИ ИНСЕКТ НА СВЕТУ. ОНА СЕ НИЈЕ ПРОМЕНИЛА ВЕЋ 100 000 000 ГОДИНА.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА ●●●

●●● летовалиште Вест Палм Бич у држави Флориди, САД, преплавили су орлови стрвинари – круже у ваздуху тражећи неку угинулу животињу, али се не устежу да нападну и живе људе. Искључани пролазници често морају да затраже помоћ у болницама. Летовалиште

више нема посетилаца, али су се зато у Флориду сјатили многи научници не би ли открили зашто се орлови понашају баш као у чувеном Хичкоковом филму страве и ужаса „Птице".

●●● Колумбија је позната по великом броју фестивала и празника, у њој се слави Дан кафе, цвећа, мора, пива, чак и Дан ђавола. Ипак, оно што је недавно уведено у граду Итагуи надмашило је све – то је Дан лењости! Уведен је, кажу градски оци, не да би се ленчарило већ да би људи друге половине 20. века, који непрекидно јуре за каријером, новцем и титулама застали да збаце са себе бреме брига и препусте се машти, певању, сликању и уопште мало размисле – а чему сва та трка?

●●● недавно је у Њу Делхију, тачније 100 километара од њега, одржана велика молитва за кишу коју је платило индијско Министарство науке и технике. Овај обичај стар 300 година, описан још у Ведама, трајао је целу недељу. Сваког дана по шест часова горела је ватра од сандаловог дрвета посипана са

15 врста нарочитих трава и уљем, уз непрекидну песму, наравно. На жалост с неба није пала ниједна кап кише.

●●● док је недавно трајала Светска конференција за сеизмологију у Токију, десило се више земљотреса, од којих један доста јак. Само у

току једног јединог дана инструменти су забележили 51 удар. Научници су стоички поднели све не прекидајући за то време да расправљају о лошој прогнози земљотреса и издржљивости зграде у којој заседају.

●●● да би се добила тона новинског папира, треба посећи око 170 стабала. Рачунајући тако, на нашој планети сваке секунде нестане шума величине фудбалског игралишта. То је нешто мање од хектара, али нестаје сваке секунде, сваке секунде...

Илустровао: Предраг Милићевић

WALT DISNEY

ПАЈА ПАТАК

ПА, ДЕДА СТАЈО, КАКВО ЈЕ ТО ЕПОХАЛНО ОТКРИЋЕ?
АПАРАТ ЗА ТРЕНУТНО ПОНАВЉАЊЕ СЛИЧИЦА У СТРИПУ!

ЕВО, ПОГЛЕДАЈ КАКО РАДИ!
КЛИК!

ПА, ДЕДА СТАЈО, КАКВО ЈЕ ТО ЕПОХАЛНО ОТКРИЋЕ?
АПАРАТ ЗА ТРЕНУТНО ПОНАВЉАЊЕ СЛИЧИЦА У СТРИПУ!

ЕВО, ПОГЛЕДАЈ КАКО РАДИ!
КЛИК!

ПА, ДЕДА СТАЈО, КАКВО ЈЕ ТО ЕПОХАЛНО ОТКРИЋЕ?
АПАРАТ ЗА ТРЕНУТНО ПОНАВЉАЊЕ СЛИЧИЦА У СТРИПУ!

ЕВО, ПОГЛЕДАЈ КАКО РАДИ!
КЛИК!

ПА, ДЕДА СТАЈО, КАКВО ЈЕ ТО ЕПОХАЛНО ОТКРИЋЕ?
АПАРАТ ЗА ТРЕНУТНО ПОНАВЉАЊЕ СЛИЧИЦА У СТРИПУ!
The Walt Disney Company
All Rights Reserved

ЕВО, ПОГЛЕДАЈ КАКО РАДИ!
КЛИК!
Distributed by King Features Syndicate
5-21

ОД ПРУСКОГ ПОРУЧНИКА ДО СРПСКОГ ЂЕНЕРАЛА

ЈУРИШИ БРАЋЕ ШТУРМ

БЕЛА ЛАЂА ДОНЕЛА ЈЕ У БЕЛИ ГРАД ДВОЈИЦУ ПРУСКИХ ОФИЦИРА ДА ТУ ЗАУВЕК ОСТАНУ. ПРИЧЕ О ЊИМА И ДАНАС СУ СВОЈИНА НАРОДА, ИСТОРИЈА ЈЕ БИЛА МАЊЕ ПАЖЉИВА. ПАВЛЕ ЈУРИШИЋ ЈЕ ОСТАО (НЕ)ЗАСЛУЖЕНО У СЕНЦИ ЧЕТВОРИЦЕ ВОЈВОДА?!

Ђенерал Павле Јуришић Штурм (1848–1922)

Потпуковник Евгеније Јуришић Штурм (1856–1901)

Сведочанство је из прве руке. Преписујемо га из памћења Николе Трајковића, књижевника, а припада давним годинама кад су београдским улицама хтели, и смели, пешице да шетају и краљеви.

Прича отприлике гласи овако:

Никола Трајковић, дете, често се играо на Варош-капији. Ту је, у свом рејону, био и жандар, један бркати доброћудни дебељко. Умео је, насмејан, да деци из краја припрети прстом због какве враголије, али и да их дарује лепљивим и укусним бомбонама.

Дешавало се, пак, да се кадгод много озбиљно уозбиљи, затегне униформу, стресе невидљиву прашину и навуче беле рукавице. Већ су и деца знала да то у оближњу цркву стиже краљ Петар. Белобрки чича Пера, тако су га звали и дворјани и обућари, долазио је у друштву једног официра, с исто тако накострешеним ињем на науснипама. Мали Никола је толико страсно желео да је краљ онај као бор високи официр упечатљива лика да га је сазнање да је владар сићушни човек у униформи у почетку жестоко болело.

Са краљем је, у то време, редовно био ђенерал Павле Јуришић-Штурм, негдашњи пруски војник, тада први ађутант Његовог краљевског величанства.

С Макензеном у истој јединици

Прича о пруском поручнику који је постао српски ђенерал, чак командант чувене Треће армије за првог светског рата – у то време по положају раван Степи Степановићу, Живојину Мишићу и Петру Бојовићу – на овим просторима траје још од пролећа 1876. када су се два лаконога младића искрцала из беле лађе на београдско пристаниште.

Двадесетосмогодишњег Паула Штурма и његовог осам година млађег брата Еугена нико није сачекао. У тихо јунско предвечерје један момак им је узео кофере и уз Калемегдан, тада сав у шипражју, одвео до хотела. Сутрадан су се обојица јавила ђенералу Јовану Белимарковићу, бившем министру војном.

Откуд пруски официри – поручник Паул и потпоручник Еуген – у српској војсци. Први, уз то, потпоручник 46. пешадијског пука у пруско-француском рату 1870–71, одликован Гвозденим крстом?

Поузданих података нема. По свему судећи, браћа Штурм су избегла у Србију у страху да их не понемче. У то време Лужички Срби – којима су припадала и браћа Штурм – били су изложени непрекидној асимилацији Германа и сасвим је природно да уточиште потраже код једног од словенских народа. Можда је и њихово војничко звање утицало да се одлуче за никад мирну Србију.

Из периода пре доласка у Београд зна се да су браћа рођена у Герлицу, од оца Отона и мајке Хермине и да су имала једну сестру. Неоспорно је и да је Паул Штурм служио у истој јединици с Аугустом Макензеном, доцније чувеним немачким фелдмаршалом, и да су се поново срели 1915. у време одбране Београда, обојица као команданти супротстављених армија. Макензен у својим белешкама помиње доброг војника Паула Штурма.

На жалост, иза Штурма није остало много писаног трага, његових сведочења нимало. У Војном архиву у Београду, у кутији под бројем 680, тек неколико основних података о кретању у служби. О Евгенију ни толико. Пуковник Александар Јовановић, који већ три године упорно покушава да скупи грађу о Павлу Јуришићу-Штурму, уверења је да су његов досије однели Немци у прошлом рату, зарад својатања таквог сјајног ратника. Јер, ван сваке је сумње да Павле Јуришић-Штурм припада најужој елити српских војсковођа, одмах уз Путника, Степу, Мишића и Бојовића.

Преспавајте, господине, па дођите

Једно је сигурно: долазак пруских официра у обреновићевску Србију био је и те како добродошао. У то време Србија, више у рату него у миру, имала је 4 генерала и око 350 официра.

Чим су стигли и свом презимену Штурм додали превод Јуришић, почео је српско-турски рат. Паул, сада Павле, постављен је за команданта шабачког и посавско-тамнавског батаљона, а Еуген, по српски Евгеније, за командира једне чете. Старији Јуришић већ је у јануару 1877. унапређен у чин капетана и одликован Таковским крстом са мачевима и сребрном Медаљом за храброст. О Евгенију, на жалост, нису сачувани слични детаљи.

И уопште, млађи Јуришић-Штурм није имао много среће. Сјајан војник, командант у многим биткама, отац једанаесторо деце, потпуковник, убио се 1901. Дигао је руку на себе у тренутку кад, због немаштине и нагомиланих дугова, није могао да прође улицом парадним кораком.

Његови унуци и данас чувају један папирић из тог прохујалог времена, а на њему пише ово:

„Обавест о венчању: Евгеније Јуришић-Штурм, потпоручник пешачки и Олга, кћи Јована Поповића, бившег трговца овдашњег венчаће се 6. овог месеца овде. Част ми је позвати Вас с фамилијаом да им тога дана дођете на венчање у 10 сахати. Скуп сватова у кући господина ђенерала Јована Белимарковића у Врачару западном. Ићи ће се на колима и коњима. Београд, јула 1880."

Остала је још и прича о веридби доцније венчаних. Десило се овако: била је седељка официра код ђенерала Белимарковића. Друштво заглавило до дубоко у ноћ, кад у једном тренутку устаје потпоручник Штурм и вели ђенералу: „Врло вам је лепа унука, ја бих се радо оженио њом." Сви су заћутали, први је проговорио ђенерал: „Знаш шта, Штурм. Иди кући, испавај се па дођи ујутро ако мислиш исто што и сада." Пешачки потпоручник Евгеније Јуришић-Штурм је дошао ујутро.

Шта ће Шваба у наша семла Србија?

За својих четрдесет пет година ратовања Павле Јуришић-Штурм је учествовао у шест ратова, једном светском, и из свих изишао као победник. Претпостављени су га поштовали као једног од најбољих пешадијских официра, а војници му веровали јер их је често сам предводио у јуриш, уз усклик: „За мном!"

У бици на Куманову 23. и 24. октобра 1912, први балкански рат, као командант Дринске дивизије I позива одлучујуће је допринео блиставој победи српске војске над Турцима и зарадио чин ђенерала. Пре тог рата шездесетчетворогодишњи Павле Јуришић-Штурм био је први ађутант краља Петра и тек невероватном упорношћу успео да остави двор и стигне на фронт.

Церска битка је, историја сведочи, прва победа савезника у првом светском рату. За сјајну победу Степа Степановић, командант Друге армије, проглашен је војводом. Командант Треће армије Павле Јуришић-Штурм постао је ђенерал. А његове јединице, на широком фронту, примиле су први удар надмоћније аустроугарске Пете армије, успешно успоравале њено надирање и омогућиле прегруписавање главних српских снага за церску битку. Из тог времена и потиче прича како је бодрио своје војнике: „Напред, јунаци! А шта ће Шваба у наша семла Србија."

У бици на Колубари Трећа армија је држала централни део фронта. За војводу је произведен Живојин Мишић, командант Прве армије.

Пробој солунског фронта донео је српској војсци и четвртог војводу – Петра Бојовића. Пре тога Штрум је, после једног сукоба с Бугарима, смењен, мада то званично нигде није заведено. Шездесетосмогодишњи ђенерал стављен је на располагање Врховној команди, да би своје ратовање завршио као Канцелар Краљевских ордена, 1921.

Принцези у почаст

У августу ове године на Текеришу, на Церу, откривене су бисте четворице српских војвода: Радомира Путника, Степе Степановића, Живојина Мишића и Петра Бојовића. Месец дана доцније у једном лозничком парку провирили су бркови ђенерала Павла Јуришића-Штурма. У Београду, на Дедињу, сасвим мала улица носи име пруског поручника који је постао српски ђенерал.

Ни Војна енциклопедија, симбол проверених војних података, није до краја била на Штурмовој страни. На изглед ситница, али грешна. Павле Јуришић-Штурм није умро 14. јануара 1922. него 13. јануара. Податак је из „Политике" од 14. јануара која на трећој страни – без фотографије – извештава цењено читалаштво: „Ђенерал Павле Јуришић-Штурм, бивши командант армије, први Краљев ађутант, умро је јуче у 5 ч по подне после кратког али тешког боловања...". Новине, по правилу, бележе догађај који се десио.

Исти дневник на првој страни доноси огромну фотографију веренице краља Александра, румунске принцезе Марије, и опширан извештај о предстојећим свадбеним свечаностима.

Павле Јуришић-Штурм, два пута жењен, није имао деце. Сахрањен је на Новом гробљу у Београду. Унук његовог брата Евгенија, именом такође Павле Јуришић, неколико пута је покушао да уђе у траг родбини Штурмових у Герлицу, данас Демократска Република Немачка. Без успеха. Пред последњи светски рат сви овдашњи потомци Штурмових су у свом презимену оставили само Јуришић.

За крај приче о јуришима браће Штурм и једна анегдота која се и данас с осмехом препричава код потомака у Београду. Гласи овако:

У време неког ноћног похода наиђе Павлов коњ на стог сена и тако се уплаши да умало не збаци јахача из седла. Онако војнички, Штурм му подвикне: „То исто к'о кат бих се ја уплашио од шницла!"

Народ је, међутим, Павла Јуришића чак и у песму уденуо: „Пружило се равно поље, равно поље прилепско /а у њему Павле Штурма пије вино тиквешко./ Према њему Фетих-паша разапео чадоре/ па он шаље посланике да се Срби покоре./ Сви се Срби насмејаше, /Павле Штурм највише па одговор Фетих-паши на фишеку отпише..."

Знамо ли ми данас сличне одговоре и смемо ли да их отпишемо, бар на писаћој машини? Наравно, о улози браће Штурм у нашој историји.

Петар Милатовић

Скривени микрофон у слушалици? Данас је далеко вероватније да подметнуту „бубицу" сами носите свуда са собом

ОКОВАНЕ И СРЕЋНЕ: ЖЕНЕ ЖИРАФЕ

1. *Све у свему, жене племена Падаунг читавог живота тегле на себи тридесетак килограма накита: што на врату, што на подлактицама, што на листовима и бедрима*

2. *Претешки накит који криви и истеже вратне пршљенове резервисан је само за узорне супруге. Иначе служи за убијање неверница*

3. *До удаје жена жирафа наниже двадесетак масивних огрлица које јој врат стежу и истежу до идеалне дужине од 25 центиметара*

Збогом брачна неверства!

САМ СВОЈ ШПИЈУН

Кад човек мало боље размисли, било је неизбежно. Збогом Марлоу, остај нам здраво Сем Спејд! Шта ће нам приватни детективи кад су електронске „бубице" и справице за шпијунирање постале тако минијатурне и (релативно) јевтине да су бар у добростојећем делу света доступне тако рећи свима?

Идеја „буди сам свој шпијун" скоро да није ни могла да се роди на неком другом месту изузев у САД. Оданде и две скорашње вести од којих помало хвата језа. Прва се односи на арапског мултимилијардера Кашогија, ухапшеног због мутних пословних трансакција. Кашоги је уз вртоглаво високу кауцију пуштен из притвора да се брани са слободе, али уз једну до сада незабележену меру полицијске предострожности. Из затворске зграде ишетао је са електронским ланчићем око глежња који полицији омогућава да у сваком тренутку прати сваки његов корак.

Друга вест америчког порекла односи се на господина који је повео и добио бракоразводну парницу пошто је прво посумњао у женину верност, а затим одлучио и да је провери тако што јој је у ташну подметнуо микро-електронску справицу за шпијунирање. Колико да буде јасно, димензије поменуте направице су толике да власница торбе практично није имала никакве шансе да је открије. Теледиригован, супруг је не само у стопу пратио неверницу докле је требало, него је чак једно време прислушкивао (и одлично чуо) разговор који му уопште није био намењен, што му је омогућило да на лице места бане у правно најнезгоднијем тренутку по жену.

За сада електронских шпијунских справица, бар званично, нема у малопродаји. Оправдано сумњичави муж из америчке приче је своју „бубицу" ипак негде набавио. Да ли ћемо до њих долазити тако што ћемо их куповати испод тезге или у самопослузи и није толико важно. Далеко је значајније то што уопште постоји могућност да, не слутећи, на неком делу одеће или у ташни носимо микро-бубицу која нас откуцава.

М. И.

Први обруч који им крвнички стеже врат добијају када напуне пет година, за време церемоније пуног месеца. Обреду претходи масажа која опушта вратне мишиће и без које се не би постигло оно што се жели: да тешки месингани или бакарни обруч стеже врат до те мере да временом истегне кичмени пршљен на који належе. Две године касније, наместиће им још један обруч. Када жена племена Падаунг из Бурме стаса за удају, биће окићена као што традиција налаже: са двадесет или више прстенова који јој окивају врат од браде до кључних костију. Зову их жене жирафе.

Некада су окови за врат били и оруђе за извршење смртне казне. Језиву судбину да им поскидају обруче доживљавале су неверницe које су тако грех обавезно плаћале главом. Јер, претешки обручи од месинга и бакра нису само украс него и справа за истезање кичмених пршљенова захваљујући којој се природна дужина врата удвостручује и у зрелом добу достиже дужину и од 25 центиметара. Током година мишићи атрофирају, а ослабљена и деформисана кичма изгуби потребну чврстину да би сама носила терет главе којој су с врата поскидани метални обручи. Пре или касније, обично веома брзо, огољени врат севернице једноставно препукне.

До удаје свака жена жирафа осим врата окити тешким обручима и листове на ногама, подлактице, чак и бедра. У брак тако улази прописано лепа и осуђена да свуда са собом тегли тридесетак килограма „утега" због којих су јој покрети успорени и болно ограничени. Свој претешки накит она ће затим свакодневно, до краја живота, чистити сламом (обруч по обруч) јер месинг оксидише од влаге и зноја.

Само, од толико начина да буду лепе и достојанствене, зашто су жене племена Падаунг изабрале баш овај? Племенски мудраци тврде да су обручи почели да се употребљавају оног давног дана када се неки њихов мудар предак досетио да би могли да се употребе као заштита за крхке женске вратове када их нападну тигрови.

Претешке огрлице на осталим деловима тела постале су обавезне касније, мало као украс, мало као згодно средство да жени преседне жеља за претераном слободом, бар у кретању ако ништа друго. Или се то само нама, западњацима, тако чини.

ДРУГИ ПОГЛЕД НА СВЕТ

„Забавник" је сео у балон и – одлетео у авантуру. Ово је специјални извештај из ваздуха

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК – УМЕСТО ВАС

✻ У ДРУШТВУ ЗВЕЗДА ✻

● Југославија је, бар што се тиче балона на топао ваздух, постала део великог света. У Љубљани је крајем септембра одржано прво Међународно такмичење балонера у нашој земљи. Организатор је био Борут Грегл из љубљанског клуба „Змајчек". Учествовале су екипе из САД, СССР, Велике Британије, Француске, Мађарске и, наравно, Југославије. Међу њима су биле и праве балонерске звезде – Боб Спаркс, сада већ легенда овог спорта, и Хајлен Дорикни, Францускиња која се виђала у друштву свог пса.

Да све буде „под контролом" бринули су се „авио-званичници" Рок Голоб, Чеда Јањић, Дејан Гајић, Радован Корда. Наш пилот Славко Шорн постао је првак Југославије јер је освојио друго место.

Одмеравање снага људи и ветра који прети да балон, с Борутом Греглом, подигне у ваздух пре времена

„Забавник" је у балон примио Драган Миклоушић – Том који нам је рекао да му је требало времена, стрпљења и напора да региструје балон као да је у питању џамбо-џет

Возећи се заједно са својом сенком...

Први дан. Киша не мисли да престане. Такмичење се отказује. Екипе балонера тумарају по мотелу „Гросупље". Борут Грегл труди се да остане прибран, дели осмехе и с времена на време нестаје – на неки договор или да, по ко зна који пут, провери шта кажу метеоролози. За дивно чудо, у малој светској колонији балонера не влада нервоза. Они су бар навикли да у потпуности зависе од времена. Непријатељи су им киша и јак ветар. На табли пише: данас не летимо.

Други дан. Ужурбаност влада од седам ујутру. На састанку је одлучено – без обзира на појачан ветар, покушаћемо да полетимо. Све екипе, као захуктали, добро наштимован, механизам, почињу са припремама. Тачно се зна шта је чији посао. Издају се последња упутства, мешају се језици.

У комбије се утоварају балони који, спаковани у велике округласте торбе, подсећају на разнобојне бундеве из бајке о Пепељуги. Корпе, споља обложене прућем (иначе од челичних шипки, толико тешке да их једва подиже неколико људи) стављају се и причвршћују на приколице. Последња провера: има ли довољно плинских боца?

Не гледа се ко је из чије екипе, свако свакоме помаже. Јер, балонери су посебна сорта. Нешто друго важније им је од самог такмичења и одмеравања снага: остварили су сан многих да живе са сновима о бекству (макар и привременом) од стварности.

У љубљанском предграђу Барју свака екипа заузима своје парче територије. Корпе се скидају, балони ваде из торби и као шарене, петнаестак метара дугачке змије, исправљају по земљи. Све је спремно, осим ветра. Он као да се намерно поиграва са балонерима. Дува јачином од шест метара у секунди. А то је горња граница издржљивости балона. Два сата се сви нешто мувају, договарају, све време мисле на ветар.

Неко је морао да пробије лед. Овог пута то су били Совјети. Вентилатором надувавају „најлонско ткиво балона облика изокренуте крушке као на некаквој графици из енциклопедије, купола се полако испуњава и издиже све док није досегла висину куће од неколико спратова". Корпе су већ причвршћене за куполе балона, горионици смештени на металном врху корпе „бљују" ватру и убацују топао ваздух. Ветар је и даље толико јак да прети да однесе посаде пре времена. По петоро – шесторо људи буквално се окачило за ивице корпи везаних за комбије дебелим ужетом. Ветар усисава један по један балон. Аплауз, довикивање. Тмурно небо коначно се зашаренило. Балони, све мањи, нестају у даљини.

Пола сата касније екипе се враћају на зборно место. „Забавник" тога дана није добио дозволу за полетање.

Трећи дан. Крећемо у шест ујутру. „Забавник" има посаду и такмичиће се. Пилот је Драган Миклоушић, звани Том, из загребачког аеро-клуба, помоћница је Дена Ројер из америчке екипе.

У корпу високу око метар и двадесет, која нема ни бочна врата ни степенице, убацујемо се преко ивице. Југословенској екипи помажу Американци. Када су се сви склонили са корпе и на Томов знак откачили уже, полако смо почели да се дижемо ношени лаким ветром и огрејани сунцем.

Присетили смо се речи великог латиноамеричког писца Борхеса. „Авион нам свакако не пружа ништа налик на лет. Осетити се затвореним у некаквој уређеној просторији није слично ни лету птице, ни лету анђела... Балон, међутим, оставља утисак лета, кретање пријатељског ветра, близине птица..."

Требало је да стигнемо до места претходно означеног на карти на ливади, на бело означен центар, бацимо заставицу делимично испуњену песком. Пилот чија заставица падне најближе центру – победник је.

Огрејани сунцем и срећом, прелећући крошње дрвећа, вијугаву речицу, довикивали смо се са људима на земљи са висине од три-четири стотине метара...

Дошао је и тренутак приземљења. Том је почео да испушта топао ваздух отворивши врх куполе. Били смо све ближе земљи. Корпа је силовито ударила о ливаду, нагнула се и, тако положена, зарулала по замишљеној писти. Попадали смо једни преко других. Када се корпа усправила, изашла је Дена да ухвати уже закачено за врх куполе. Дошао је тренутак да и „Забавник" напусти балон.

Лет је завршен. Купола се враћа у торбу, већ је пристигао и комби да покупи балон, корпу и екипу. Касније смо сазнали да је „Забавник" освојио четврто место.

В. Софреновић

МА ШТА КАЖЕШ

ЈОШ СЕ ЧЕКА

Ернест Дигвид, пензионисани учитељ из Портсмута који је умро 1976. године, оставио је 26 хиљада фунти државном повериоцу уз следећа упутства: „Ако се током следећих осамдесет година на земљи појави господ Исус Христ, државни поверилац ће, пошто прибави доказе и по свом нахођењу се увери да је то заиста Он, исплатити господу Исусу Христу све што сам за собом оставио. Уколико се до 2056. године Исус не појави и не дође по наслество, назначена сума припашће Британском Уједињеном Краљевству.

ФЛОРА И ФАУНА

Када је др Барнет Копкин, зубни лекар из Стоук Њуингтона, извадио један од покварених зуба госпође Рут Абрахам, из њега је измилела стонога и почела да шета по зубарском покретном сточићу.

„Мора да је тамо живела већ дуже време", рекао је др Копкин без икаквог узбуђења. „Такве ствари, наравно, нису баш уобичајене, али ме не чуде. Једном сам имао пацијента у чијим устима је семе парадајза проклијало у изданак".

„Тајмз"

Илустровао: Зоран Петканић-Петко

ИСПОД СУКЊЕ

Док су господин и госпођа Терсти чекали аутобус на пустој станици у Клеримстону, Шкотска, напао их је извесни Роберт Клијер.

„Захтевао је да му дам новчаник", изјавио је господин Терсти. „Рекавши му да је новчаник у жениној корпи, сагнуо сам се, завукао јој руку испод сукње, одшрафио њену вештачку ногу и њоме га ударио по глави. Намера ми је била да га мало уплашим, али он је, на нашу жалост, умро.

„Единбара Ивнинг Њуз"

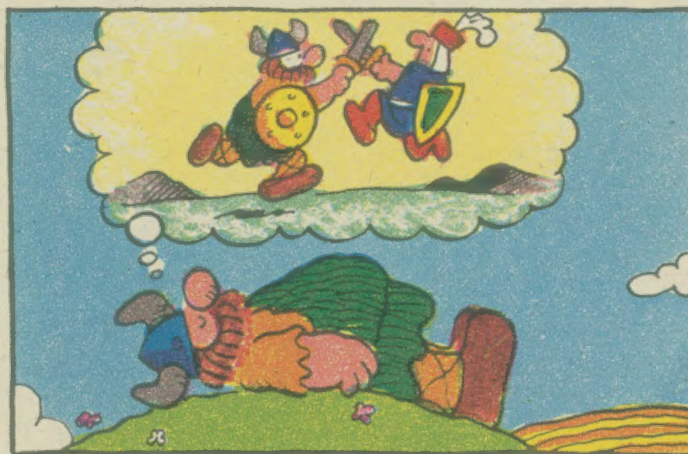

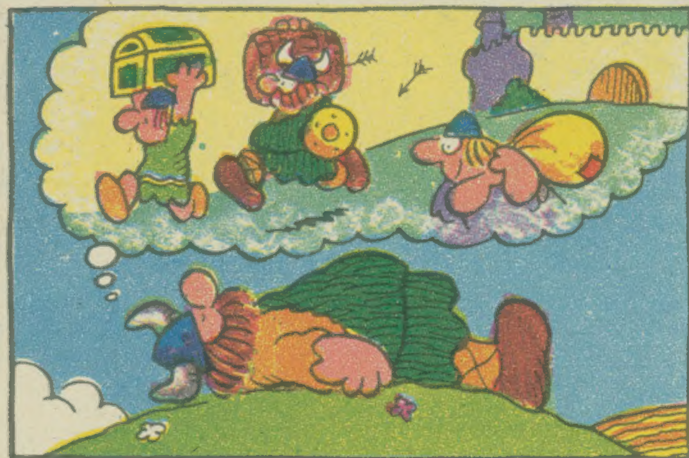
DIK BROWNE ХОГАР СТРАШНИ

ХРАНИО СЕ СЛАВОМ

Британац Фред Арчер (1857–1886) вероватно је највећи а сасвим сигурно најзагриженији и најупорнији џокеј свих времена и свих географских ширина и дужина. Мајка природа није га баш створила за ту професију: с висином од метар и седамдесет три и тежином од седамдесет и седам килограма Арчер је имао сасвим погрешну грађу за џокеја, али је, зато, имао страсну љубав и гвоздену вољу да буде то и ништа друго. Подвргавајући се најужаснијим мучењима и лишавањима, он је увек успевао да постигне килажу за јахање, боље рећи да се претвори у авет да би био довољно лак да јаше, и прејахао је 2748 сјајних победа.

Исхрана му је била тако минимална да, дословце, није живео ни од чега другог осим од славе. У осамнаестој години његови дневни оброци састојали су се од рицинусовог уља и пола поморанџе за доручак и једне сардине и мало шампањца за ручак. Вечеравао није. А ако ни таквим режимом не би успео да се доведе у возно стање, прибегавао је „нарочитој смеши" – средству за чишћење које му је преписивао његов

Рајт из Њумаркита. Напитак је био тако моћан да је један Арчеров пријатељ, који га је куснуо, после тога боловао недељу дана. Арчер је, такође, проводио небројене сате знојећи се у парним купатилима

Захваљујући свему томе, у комбинацији са изразитим талентом, он је постао шампион у шеснаестој а његова жудња за победама осигурала му је да ту титулу задржи сваке од преосталих тринаест година живота. Арчер је победио у пет Дербија, шест Сеинт Леџера, Четири Оукса, четири Две хиљаде гвинеја и једној трци Хиљаду гвинеја. Ово су биле најпрестижније коњске трке које су се тада одржавале у свету.

Чак и када није био у седлу, Арчер није могао да остане непримећен: одевао се као англикански свештеник, понашао као погребник и, попут већине успелих људи, грозио се готовине па је код себе ретко и имао новца.

Године 1884, пошто му је жена с којом је био у браку мање од две године, умрла на порођају, још страсније се посветио јахању и током следеће две сезоне држао је лудачку дијету и јахао као суманут. Лорд Алингтон га је упозорио: „Ниједан човек не може да живи од две остриге, једне шљиве и три парна купатила дневно!"

Лорд је био у праву и до последица је дошло у јесен 1886. Једног понедељка ујутро Арчер је почео да се грчи, затим је изгубио трку и пао у дубоку депресију. Тада је позвао своју сестру, узео посребрени пиштољ који је добио после победе на коњу Стерлингу у Ливерпул капу и убио се пред њеним очима.

Имао је двадесет девет го-

Имао је двадесет девет година

ГЛАС ИСКУСТВА

Прича о Виљему Арчеру, џокеју у тркама с препонама и рођеном старијем брату славног Фреда Арчера, ужасна је опомена свима онима који падну у искушење да послушају спортски савет старијих.

Једног дана 1878. године Виљем је, враћајући се с трке, пред кућом својих родитеља видео судар кочија у коме је било и мртвих. Будући веома сујеверан, он је уобразио да је то наговештај његове сопствене смрти ако буде јахао следећег дана и решио је да откаже трку. Његов отац, практичан стари лисац жељан новца, исмејао је синовљеве „предзнаке" и натерао га је да јаше

И, како то већ бива, Виљем се код једне препоне сударио с два џокеја, пао на главу, и, пошто је убрзо издахнуо од повреда, више није имао прилике да послуша глас искуства

Б. Д.

ЧУВЕНИ ИЗГУБЉЕНИ ИЛИ УНИШТЕНИ РУКОПИСИ

ДИЈАМАНТЕ, ДИЈАМАНТЕ, ШТА СИ НАПРАВИО!

Славни научник Исак Њутн благо је укорио свог омиљеног пса који је преврнуо свећу на његове драгоцене папире заувек нестале у пламену

Нико више не зна о чему је енглески физичар, математичар и астроном, један од највећих научника човечанства, Исак Њутн (1642–1727) писао док је био професор универзитета у Кембриџу, али је забележено да га је нестанак рукописа бацио у очајање. Рад је, можда, био студија о бојама и светлости или резултат дугогодишњих хемијских експеримената.

Њутн је изишао из своје собе заборавивши на писаћем столу упаљену свећу. Његов омиљени несташни пас Дијамант попео се, изгледа, на сто и преврнуо свећњак. Када се научник вратио, затекао је на столу само гомилу пепела. Кажу да Њутн није почео да чупа косу него је само тужно рекао: „Дијаманте, Дијаманте, када би само знао какву си штету направио!"

Да, ипак, није био крив само пас сведоче бројни Њутнови нагорели рукописи из чега се види да је геније који је, између осталог, открио законе гравитације, законе кретања небеских тела и поставио основе диференцијалног и интегралног рачуна био веома расејана особа.

Папилотне за перику

Француски комедиограф и глумац Жан-Батист Молијер (1622–1673), чија дела – „Смешне прециозе", „Уображени болесник", „Дон Жуан", „Мизантроп", „Тврдица", „Грађанин-племић", „Учене жене" – и данас изводе позоришта у целом свету, био је и веома учен класичар. Током многих година он је, у слободним тренуцима, преводио дело „О природи ствари", латинског песника из 1. века Лукреција.

А када је немарни слуга употребио неколико страница тог превода као папирнате папилотне за коврџање Молијерове перике, темпераментни аутор се толико разбеснео да је зграбио све што је превео и ту драгоцену хрпу бацио у ватру.

Породична свађа

Роберт Ејнзворт (1660–1743), учитељ који се за своју душу озбиљно бавио класичним студијама, почео је 1714. године да припрема латинско-енглески речник и на њему је вредно радио следеће двадесет и две године, будући да је био у поодмаклим годинама и све слабијег вида.

У сваком случају, до великог застоја дошло је и зато што је Ејнзворт морао поново да пише читав један део који је његова горопадна жена хитнула у камин за време бурне свађе. Речник је објављен 1736. године.

Скандалозан живот

Године 1819. чувени енглески песник, авантуриста и љубавник Лорд Бајрон (1788–1824) предао је рукопис својих мемоара пријатељу песнику Томасу Муру с молбом да их објави тек после његове смрти. Мали број одабраних прочитао је тај рукопис и њихова су се мишљења по том питању разликовала. Неки у њему нису видели ништа срамно, други су сматрали да је то право штиво за бордељ.

Бајронов целоживотни пријатељ Џон Камхаус, љубоморан на поверење указано Муру, захтевао је, чим је Бајрон умро, да се рукопис уништи како би његова породица била поштеђена скандала. Тако је,у присуству Мура и Камхауса, свих четири стотине страница „Мог живота и авантура" Лорда Бајрона исцепано и спаљено у канцеларији несуђеног издавача, а човечанство је остало сиромашно за, по свој прилици, изузетно занимљиво штиво.

Ко је био очајнији?

За шкотског филозофа, историчара и књижевног критичара Томаса Карлајла (1795–1881) писање је представљало болан процес. Када је, после више година истраживања и пет месеци мукотрпног писања, завршио први део „Историје француске револуције", рукопис је фебруара 1835. дао на читање пријатељу Џону Стјуарту Милу који га је, затим, позајмио својој будућој жени Харијети Тејлор.

Госпођа Тејлор, која је имала обичај да чита до ситних сати, оставила је рукопис на столу, њена служавка је сутрадан ујутро угледала хрпу, како јој се учинило, старе хартије – 167 листова са по 800 речи на сваком – и, да би направила ред, запалила је ватру првим делом „Историје француске револуције".

Џон Стјуарт Мил био је сломљен. Једва се одвукао, посрћући, до Карлајлове куће где је дуго стајао усред собе блед као смрт, тресући се и неспособан да отвори уста. Томас Карлајл и његова жена Џејн тешили су га пуна

три сата. Тек иза поноћи, када је Мил отишао, Карлајл је могао да испољи своје црно очајање. Због тог дела он две године није писао ништа друго и ништа није зарадио и, што је било још грђе, није сачувао ни једну једину белешку у вези с пропалим рукописом.

Уз подршку своје жене Карлајл се некако повратио од шока и решио да поново крене од самог почетка што је, осим писања, захтевало и поновни истраживачки рад. Мил је покушао да му да двеста фунти, али је Карлајл примио на зајам само сто, колико да преживе.

И, у року од само три месеца, нови први део „Историје Француске револуције" био је готов, а цела књига завршена је до 1837. године. Мада је Карлајл написао да му је тај рад однео пола живота, вредело је труда: књига је одмах доживела сјајан успех а и данас се сматра ремек-делом.

Љубав с крокодилом

Сер Ричард Френсис Бартон (1821-1890), енглески оријенталиста који је истраживао Сомалију, ишао у потрагу за изворима Нила, открио језеро Тангањику, превео са арапског на енглески „Хиљаду и једну ноћ", такође је превео и дао своје коментаре „Мирисним вртовима", арапском сексуалном приручнику из 16. века у коме је било и података као, на пример, „како су људи постајали евнуси и женили се", о обрезивању жена, вођењу љубави с крокодилом. „Сви ће умрети од смеха када ово буду читали", предсказао је сер Ричард. Али, није било суђено.

Када је он умро у Трсту, где је био британски конзул, његова веома религиозна супруга одбила је суму од 20.000 фунти – тада огромно богатство – која јој је нуђена за тај рукопис. Она се посаветовала са својим свештеником и он је потврдио њен страх да би „Мирисни вртови" покварили сваку душу која би их читала и уништили добар глас њеног супруга.

Са „тугом и поштовањем" госпођа је спалила страну по страну те књиге као и Бартонов четрдесетогодишњи труд: дневнике, писма и разне белешке.

Шок и ужас

Први роман сера Артура Конана Дојла (1859–1930), „оца" Шерлока Холмса, изгубљен је у пошти на путу до издавача. „Приповести Џона Смита" биле су аутобиографске и „готово клеветничке", како је написао Конан Дојл. Касније је, једном приликом, рекао: „Мој шок када је књига нестала био је ситница према ужасу који би ме обузео ако би се изненада поново појавила – одштампана!"

Није се никада поново појавила.

Заборавни Лоренс од Арабије

Томас Едвард Лоренс (1888–1935), британски археолог, истраживач и обавештајац, легендарни Лоренс од Арабије, који се прославио у борби арапских земаља за слободу, путовао је 1919. године возом из Лондона за Оксфорд носећи са собом, у врећи, осам од десет томова свог рукописа „Лоренс од Арабије", чувеног епског описа арапског устанка против Турака.

Како је морао да преседне у Редингу, отишао је у станични ресторан да се освежи пићем и под столом заборавио врећу. Сат касније телефонирао је из Оксфорда, али под столом није нађено ништа.

Мада је Лоренс уништио већину припремних бележака за ово дело, пријатељи су га натерали да књигу поново напише. Он је то и учинио и „Лоренс од Арабије" изишао је из штампе 1922. године.

Примио је мушки

Млади Ернест Хемингвеј (1899–1961) радио је 1922. године као амерички новински извештач из Швајцарске. Његова прва жена Хедли – свој живот с њом Хемингвеј је описао у роману „Покретни празник" – која је требало да му се у Швајцарској придружи за Божић, одлучила је да га пријатно изненади: да му понесе све ране рукописе које успе да нађе, заједно с копијама.

Хедли је ове уредно спаковала у кофер и, заједно с другим пртљагом, дала носачу да га однесе до воза на париској железничкој станици Гар д Лион. Али, баш тај кофер је украден а с њим и први роман будућег славног писца, који још није имао ни наслова, и неколико кратких прича у чему је Хемингвеј био прави мајстор. Из тог раног периода сачуване су само две кратке приче које се убрајају у светску класику.

Хедли је овај губитак доживела као праву трагедију. Хемингвеј је ствар примио мушки и – убрзо је напустио и Хедли и малог сина због друге, али не и последње, жене.

Пуковник за књижевност

Године 1936. амерички књижевник Џон Штајнбек (1902–1968) био је ометен у писању романа „Мишеви и људи" јер је његово штене, ирски сетер, сажвакало пола рукописа. Пошто копије није правио, Штајнбек је следећа два месеца провео поново пишући пропало дело.

Касније, када су критичари књигу сасекли, писац је схватио да његов сетер има истанчан литерарни укус. „Унапредио сам га у чин пуковника задуженог за књижевност", написао је пријатељу.

Штајнбек је 1962. године добио Нобелову награду за дело „Зима нашег незадовољства", а ни остале његове књиге – „Источно од раја", „Плодови гнева", „Путовање с Чарлијем", па и „Мишеви и људи" – никако нису заборављене.

Бојана Дожић

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

МИСТЕРИЈЕ ПРИРОДЕ:

како ко чује?

УШИ КОЈЕ ЖИВОТ ЗНАЧЕ

Већина [illegible]

Женка плавог кита примећена пре десетак година у водама Северног Атлантика највеће је живо биће виђено на нашој планети. Била је дуга 34 метра, а тешка 170 тона што је, израчунали су научници, равно тежини 35 слонова, или 2380 људи или 136 милиона патуљастих ровчица које су најмањи познати сисари. Једино мало на овој громади биле су релативно ситне очи и ушни отвори кроз које би једва прошла обична оловка! Овакве несразмере у природи уопште нису случајне: сви китови и делфини имају мале или никакве спољне уши да им не би сметале у пливању, а ипак врло добро чују и изнад и испод воде.

Насупрот њима обичан мали цврчак, тежак свега неколико грама, има три пара ушију што такође није случајно. Што је животиња мања и слабија, то јој је слух потребнији да сачува живу главу.

Шта ће магарцу уши?

Звуци су веома важни не само да се избегне непријатељ или дође до плена већ и као сигнали којима се сродници међусобно споразумевају. Вране чују једна другу и на километар даљине, крокодил крокодила и на километар и по, кад лав риче сигнал ће уловити његов рођак и на два и по километра раздаљине, док песме грбавих китова чују њихови саплеменици удаљени чак и неколико стотина миља!

Птице имају уши само што се не виде. Слух им је одличан

Дуго су је оптуживали да је глува, а она чује и најтише звуке

Слухиста без премца. Али, баш зато често завршава под [illegible] аутомобила

Код већине звери, као и код човека, орган слуха састоји се од унутрашњег, средњег и спољног уха. Спољно – са своје стране се дели на хрскавицу прекривену кожом (ушна шкољка) и слушни канал који води од шкољке до средњег уха. Али, звери живе у различитим условима, па су им и уши различите. Тако, рецимо, животиње које обитавају на северу по правилу имају мале уши. Разлог? Да преко великих површина не би губиле драгоцену топлоту. Из истих разлога слон има огромна ушеса. У ствари, он је тако велики и снажан да му ниједна животиња не може ништа, па тако рећи не мора ни да чује. Њему уши највише служе за расхлађивање. Пуне су крвних судова близу површине коже и помоћу њих се овај џин „луфтира". И магарцу, коме није богзна како важно да нешто чује, уши служе претежно за хлађење. Огромне уши у односу на тело има и „најслађа" животиња наше планете – пустињска лисица фенек. Да нема велике

Ни мање зверчице ни већих ушију – фенек, пустињска лисица брани се њима од сахарских врућина

Магарац и нема богзна шта да чује, па му уши углавном служе за расхлађивање

Ушима (скривеним) не само што чује већ и „види". Делфини имају радарске уређаје, као и слепи мишеви

спасоносне уши, угинула би за пола сата од силне врућине.

Поклопци за роњење и копање

Медведи, вукови, мачке и многи други сисари који живе на копну хватају звуке који се простиру кроз ваздух, па им је слушни канал увек откривен. Уз то им је ушна шкољка, за разлику од човекове, врло покретљива, па је лако окрећу према извору звука – начуле уши. Али шта раде с отвором животиње које живе и на копну и у води. Нутрија, мали глодар кога гаје и тамане због бунди, пелцова и шубара, има мале заобљене уши чији се врхови, кад зверчица зарони, тако чврсто приљубе уз главу да ниједна кап воде не може да уђе у ухо. У дну уха је и резервна препрека – чуперак чврстих дугих длака које уопште не могу да се скврсе. На тај начин нутрија, као и бизамски пацов, слободно плива под водом и при том врло добро чује шта се око ње дешава. Морске мачке, ушате фоке и морске видре уместо „класичних" ушију имају дебеле кожне фалте које се, док пливају, тако савију да уопште не пропуштају воду, а чим изађу на обалу, мишићи се опуштају и уши су опет отворене.

Нису делфини и усати китови једини који немају спољне уши, и кртица се сасвим добро сналази без њих. А како јој земља не уђе у уши? Нема проблема, кад затреба њих истог часа затвара нарочит поклопац.

Птице и зверчице боље од човека

Али, без обзира виде ли им се уши или не, које звуке животиње чују? Текунице, велике штеточине, живе у житним пољима а веверице у шуми, а заједничко им је што све своје послове свршавају дању. Зато текуница чује звуке учестаности 4000 херца, веверица – 8000 херца. Међутим, зверчице које ноћу напуштају своје јазбине хватају звуке недоступне човечјем уху. Горња граница слуха код обичног јежа износи 25 хиљада херца, код ушатог 40 хиљада херца, лисице 65 хиљада, пацова 70, а код медведа и маленог скочимиша или кућног миша и целих 80 хиљада херца. Шампион је мали глодар пух са 90 хиљада херца!

И птице одлично чују. Али, имају ли оне уопште уши? Имају, али скривене. То је у ствари коштани мехур (bula timpanica) који даје резонанцу и појачава звук, а заклоњен је посебно распоређеним перјем које одлично усмерава звук.

„Ухо" код птице чижак састављено је од 88 перца, а код ушате сове и кокошара од стотину пера док тај број код ћубастог гњурца износи само 19. Код ноћних ласта (помракуша) лештарки и пољских врана које имају изванредан слух, разлика између предњих и задњих пера на „ушима" је врло велика.

Чворак и мали таласасти папагај, онај што га најчешће држимо по кућама, одлични су слухисти и никад неће помешати два звука различите фреквенце, баш као ни музикални људи, али су зато голубови и коке у односу на њих чисти глуваћи – разликују само звуке између којих је велика разлика.

Чувај се крокодила

Чарлс Дарвин који је посматрао џиновске корњаче закључио је да су оне глуве. Осамдесет пет година касније покушана је посебна дресу-

ра корњача, али показало се да оне не реагују ни на звук електричног звонцета, ни на звиждук, ни на пуцањ из ваздушног пиштоља. Па ипак, недавно је утврђено да корњаче чују и то одлично. Шумска, шарена и каролинска корњача хватају чак и оне слабе звуке за које се дотад мислило да их у животињском свету чује само мачка. (По мишљењу многих природњака мачка је прави шампион доброг слуха, али баш због тога она највише и страда у градском саобраћају. Кад се нађе на улици, у мноштву звукова са разних страна, баш зато што чује сувише добро, она не може да одреди који је од њих опаснији, губи оријентацију и страда под точковима аутомобила.)

Игуане и алигаторски гуштери имају лош слух, али зато гекон и колорадски пешчани гуштер чују изванредно – они разликују звуке и по јачини и по учесталости. Ипак, најсавршенији слух међу свим гмизавцима има крокодил!

Вебер је био у праву

Водоземци су прве животиње на Земљи код којих се јавила бубна опна. Код данашњих жаба она уопште није скривена: „уво" је смештено одмах иза ока. То је сјајна лопта која прима вибрације, а које ће дебљине бити зависи од величине жабе и тога где живи. Тако жаба крекетуша која је мала и скаче с гране на грану има танку бубну опну, а језерска која је велика и уз то често и загњури има чврсту и јаку бубну опну. Па ипак, уши језерске жабе хватају само ниске звуке који не прелазе 4 хиљаде херца док други водоземци чују и много више звукове: жаба дрекавица – 10 хиљада, леопард жаба и целих 15 хиљада херца.

Од свих водоземаца најбољи слух има жаба бик која живи у Северној Америци.

Али, док научници никада нису сумњали да су жабе глуве, с рибама је ишло много теже. Године 1920. кад је немачки научник Ернст Вебер одлучио да упореди слушни апарат човека и рибе, није код риба нашао ни средње ни спољно ухо, али је закључио да средњем уху човека одговара – рибљи мехур. Нико живи нију му то поверовао.

Показало се, међутим, да је Вебер био у праву. Мехур код риба заиста замењује бубну опну, а његова треперења преносе се до унутрашњег уха помоћу четири пара спојених кошчица које је Вебер открио, па се по њему и зову Веберов апарат. Он игра потпуно исту улогу као и кошчице средњег уха код сисара.

Мехур, Веберов апарат и два повезана унутрашња уха – захваљујући томе рибе разликују звуке и примају их и са велике даљине. Али шта раде оне које немају мехур? Чују и оне али далеко слабије. Тако гупи – мале акваријумске рибице – не чују звуке изнад 2.680 херца, кечига хвата звуке до 4.186 херца, а црвенперка и до 7 хиљада херца.

Неке рибе имају додатни слушни апарат, тзв. бочну линију. То су осетљиве ћелије смештене у каналима по боковима тела од којих нервни завршеци воде у разним правцима. (неки и до мехура). Бочном линијом рибе примају и ултразвук, утврђују да ли вода мирује или се креће, којом брзином и у ком правцу.

Ништа мање богат апарат има и обичан цврчак, познат по томе што је власник и најкомпликованијег инструмента за производњу звука у читавом животињском царству. Његов први прибор смештен је на врху стомака. То су испупчења прекривена длачицама којима цврчак прима звуке из непосредне близине. Други апарат му је под коленцима (има их укупно шест) а састоји се од дугачких нервних ћелија које хватају вибрације земље, док се трећи цврчков пар ушију налази на коленцима предњих ногу, а састоји се од велике и танке мембране, мале али дебље и слушног гребена. Њихова је дужност да хватају звуке с велике удаљености. Слични уређаји помажу термитима, пчелама и мравима да чују звуке: код термита они се налазе на истом месту као код цврчка, а код мрава на брковима антенама, док су код пчеле оне смештене на глави.

Први и последњи на топ-листи

Последња на топ листи слухиста је змија. Глува је као топ. Али, није беспомоћна: уместо ушима које нема, она врло добро хвата вибрације помоћу врхова ребара којима се ослања на земљу. Отуд је човек који уобичајеним кораком иде кроз шуму или поље никад неће изненадити, а само неискусни и они који трче налете на змију и могу да страдају јер јој нису дали времена да се склони.

Како онда глува змија игра уз звуке факирове фруле? Ради се о прастаром трику. Змија не реагује на свирку већ на то што укротитељ удара ногом такт о тло, а кобра му само у истом ритму одговара.

В. Милићевић

ЗОНА СУМРАКА ИЛИ ЈЕЗИВА ШАЛА

ДУХ ЈЕ УГАСИО СВЕЋУ?

Чини се да о Руђеру Бошковићу, једном од наших највећих научних умова, ипак не знамо баш све. Јер, једино захваљујући аутобиографији његовог пријатеља Џошуе Рејнолдса, познатог енглеског сликара, сазнајемо за њихов заједнички сусрет са – правим правцатим енглеским духом!

Гледа ли се дуго у таму, говорио је нобеловац Јејтс, увек је нешто у њој. Следећа прича као да је изашла из „зоне сумрака", а чињеница да је један од њених јунака и славни научник Руђер Бошковић само јој даје још већи значај.

Руђер Бошковић, математичар, физичар, астроном, филозоф, а богами и песник, несумњиво је један од највећих научних умова свог времена. Савременици су га описивали као човека велике оштроумности, универзалног духа, снажне интуиције и неисцрпне енергије. А само се један од њих, енглески сликар Џошуа Рејнолдс, усудио да овоме дода још један детаљ везан за Бошковића каквог не познајемо.

Рејнолдс, сликар и теоретичар сликарства (1723–1792), познат као аутор префињених портрета (Принц од Велса, Леди Спенсер) најчешће инспирисаних узорима прошлих епоха, у свом аутобиографском делу „Мој живот и моје доба" боравак Руђера Бошковића у Лондону помиње по њиховом заједничком сусрету са – енглеским духом!

Тајна напуштене куће

Била је мрачна летња ноћ. Тишину и мртвило лондонског предграђа нарушавала је само црна кочија са петорицом путника спремних да иду „до краја".

– Још мало, господо, још мало. Време је идеално за сусрет са духовима! – рече један од њих.

Циљ ове необичне „експедиције" био је, наиме, да се провери колико истине има у веровању у енглеске духове. Међутим, само што се кочија зауставила пред напуштеном кућом са спуштеним капцима, у пустој улици која је остављала сабласан утисак, двојица путника су одустала од даљег учешћа у предстојећем „експерименту". Сер Џошуа Рејнолдс, Руђер Бошковић и Едмунд Берк, писац и говорник, нису имали намере да одустану.

Џошуа је дошао до масивних врата и три пута ударио металним звекиром. „Ударци су одјекнули пустом улицом. Неколико минута владао је мир да би се потом уз шкрипу одавно неподмазаних шарки тешка врата отворила. На њима није било никога!"

Тројица радозналих пријатеља ушли су у стари, прашњави салон у коме готово да и није било намештаја. Само неколико столица, два стара стола... и крај камина, који

Да ли се за време свог боравка у Лондону наш славни научник Руђер Бошковић заиста сусрео са енглеским духом?

очигледно одавно није био коришћен, булдог који је лењо дремао не обраћајући пажњу на незване госте.

Џошуа је затим ставио на сто свећњаке, пиштоље и свој сат. Запалио је по три свеће на оба стола и поставио их тако да граде једнакостраничан троугао, а затим замолио пријатеље да провере јесу ли врата закључана и решетка на прозору затворена. Потом су сели, опет правећи неку врсту једнакостраничног троугла (троугао, подсећамо, сем осталог симболизује и трогубу природу свемира: небо–земља–човек; човек као тело–душа–дух).

– А сада, остаје нам само да га чекамо. Када буде време за то, Он ће се сигурно појавити!

А Он је био – дух.

Дух се ипак појавио?!

Прошла је, међутим, и поноћ а да се није збило ништа необично. Али, Сер Џошуа је предложио пријатељима да остану стрпљиви и да наставе са чекањем. Тачно у пола један, како то приповеда Рејнолдс у својој аутобиографији, сва тројица су осетила изненадно струјање хладног ваздуха. У том тренутку свеће су се готово угасиле, пламен је треперео и повијао се, што је потрајало неколико секунди.

Потом се све умирило, као да претходно ничег није ни било. Ипак... на столу више није било ни пиштоља ни часовника!

У том часу зачуло се цвиљење пса, који је у тројицу мушкараца гледао сав накострешен, отворених уста из којих је навирала пена.

– Господо, што год да видите, што год да се догоди, понављајте стално у себи да се не плашите! – упозорио је Џошуа своје пријатеље.

Само што је довршио ову реченицу, са улазних врата се зачуше три ударца звекиром. На трећи ударац све свеће су се, као по команди, погасиле, иако се није могао осетити ни дашак ветра. Просторија је постала потпуно мрачна, а језиву тишину наруши само Џошуин глас:

– Не плашим се!

Те речи поновише и Руђер и Берк...

Али, Бошковић више није могао да издржи. Скочио је према прозору, померио старе прашњаве завесе, широм отворио оба прозорска капка, отворио и зарђалу решетку и пропустио „спасоносну" месечеву светлост. До прозора је дошао и Берк, препустивши се заједно са Руђером пријатном даху летње ноћи.

У истом часу пренуо их је Џошуин крик. Истовремено су се окренули и угледали поново упаљене свеће, а на столу пиштоље и часовник. Али, уз стари камин лежао је булдог с исплаженим језиком и необичним, стакластим погледом.

Пас је био мртав!

„Сва тројица без речи зграбише свећњаке и пожурише ка степеницама и излазним вратима на улицу. Ту брзо склизнуше у кочију која их је већ чекала. Кочијаш замахну дугим бичем и дрвени точкови заштропоташе калдрмом".

Ћутање нашег научника

Следећег дана у салону лорда Колмондејлија на поподневном чају били су и Руђер, и Џошуа и Берк. Док су Џошуа и Берк исцрпно описивали синоћни необичан доживљај у лондонском предграђу, Руђер је све време, сасвим озбиљног лица, једноставно ћутао. Али, пита се Џошуа, није ли баш то ћутање било и те како речито. Јер, сви су добро знали да је баш Руђер од свог доласка у Енглеску с подсмехом коментарисао све приче о енглеским духовима.

Ето, тако би отприлике изгледала ова прича из поменутог аутобиографског дела Џошуе Рејнолдса. Треба рећи да сам Бошковић о свему никада није написао ни слова. Чак ни у писмима која је редовно слао свом брату у Дубровник, и у којима је описивао све доживљаје и утиске из Лондона, Кринвича, Оксфорда и Кембрича. Али, то се ћутање донекле може и разумети. Јер, као првом научнику који је у Европи прихватио Њутнову теорију гравитације то му и није могло баш приличити. Припремао се и да у Цариграду посматра појаву пролажења Венере испред Сунца, предложио је мерење меридијана у Северној Америци, због чега је ускоро постао и члан Краљевског научног друштва у Лондону... А не смемо заборавити ни Бошковићев могући страх од инквизиције, пошто је припадао исусовачком реду. Стога се морамо задовољити Рејнолдсовом верзијом догађаја који се збио те летње ноћи, 1760. године, у Лондону

Славољуб Марковић

ЛЕОПАРД ПОНОВО НАПАДА

Да је двогодишња Београђанка Маја Грчић могла да схвати у каквој је опасности била у зоо парку Имарет, недалеко од Харареа, сигурно би помислила – ово никада неће бити моја Африка!

У „ландроверу" који се кретао у колони истих возила, мала Маја је са родитељима и тетком кренула на свој први сафари. Не баш прави, али тако се звао туристички излет од Харареа до оближњег зоо парка Имарет.

Недељу дана раније београдску зиму заменила је фебруарским сунцем Харареа. Допутовала је са родитељима у посету тетки Гоги, привремено настањеној у престоници Зимбабвеа

Вожња неравним путем није заморила Мају, као ни упорни покушај да у разговор увуче петогодишњу Синди, сапутницу из возила. Ова се још више прибила уз оца који је причао са Мајином тетком. Маја их није разумела.

Ћутање дуго десет месеци

Из приче оца мале Енглескиње сазнали су да овај излет није за његову кћер обичан сусрет са афричким животињама. Десет месеци раније требало је да буде тако, али се по Синди завршио трагично

Била је у близини несрећног туристе кога је, док је снимао пар леопарда, дохватио канџама трећи, кроз решетке, и растргао му читаву бутину. Синди, испрскана крвљу, била је у стању шока. Вриска ла је, али се њен врисак није чуо. Прошло је од тада десет месеци, Синди није показивала жељу да говори. Лекари су родитељима саветовали да би најбоље било да је поново одведу у Имарет, на место где су очи девојчице виделе стравичан призор

И за лекаре је била непозница колико ће јој то помоћи.

Мајин прави сафари је почео

Убрзо се караван возила зауставио и разишли су се по зоо парку у групама. Без страха су им прилазили мајмуни и опколили их. Пели су се по колима, узимали храну од оних који су имали шта да им дају. Маја је била одушевљена. Били су око ње, врзмали се око ногу, а један мајушни јој је био и на рамену.

У близини су угледали крдо слонова. Маја их је волела и током пута питала да ли ће неког моћи да додирне. Њих десетак, тако слободни међу посетиоцима као да су је збунили и уплашили. Ипак је било другачије када их је гледала иза ограде у београдском зоолошком врту. Није хтела да их додирне. Сликала се поред њих, али у мамином наручју. Већ су се примакли оном делу зоо парка који је ниским зидом са решеткама штитио посетиоце од лавова и леопарда, животиња одраслих у дивљини саване

Лавови у заклону жбуна незаинтересовано су посматрали посетиоце. Узвишење иза ограде је био простор за леопарде. У првом тренутку, док се један није појавио са стране узвишења, нису их ни видели Маја је трчкарала између тетке и маме Бранке. Мајин отац, корак иза њих, гледајући у леопарда, прелепу дивљу мачку, сетио се доживљаја петогодишње Енглескиње

– Бранка, узми Мају – чуо је себе да говори. Ни сам није у тренутку схватио разлог упозорења, јер на изглед безбедна ограда уливала је поверење, а леопард је био удаљен од њих. Другог, који се као слободан стрелац прикрао и бацио на ограду, није приметио. Покретом муње кроз мали полукружни отвор у зиду ограде, провукао је шапу и закачио Мају канџама за шортс. Бранка је у магновењу чула звук сличан шкрипи и трзај Мајине руке. Успела је само да је грчевито стегне за руку, али су обе биле снажно повучене, и нашле су се на земљи.

Прибранија од Мајиног оца који је читав призор посматрао скамењен, без снаге да се помакне, Гога се бацила на земљу и шчепала Мају за другу руку. Девојчица се нашла разапета између њих и канџи леопарда.

И, спасоносно пуцање трегера на Мајином шортсу прекинуло је драму породице Грчић. Тако отргнута, Маја се нашла у мајчином загрљају

Маја је, полугола у мајици, почела плачљивим гласом да виче

– Мацо, врати моје гаћице!

* * *

Сафари је за Мају био завршен. Остала је без шортса, али, и без иједне огреботине. Заштитио је уложак пелена испод шортса.

Маја је од власника зоо парка добила велики сламнати шешир. Није била задовољна, тражила је да од велике неваљале маце узму њен шортс

* * *

Малу Енглескињу Синди у повратку нису видели. Можда је опет била у близини насртаја леопарда, истог, како су касније сазнали.

Превише за једну девојчицу, помислили су.

Вито Недељковић

Двогодишња Маја Грчић

Маја неколико минута пре насртаја леопарда

ТУНГА

ГОСПОДАР МАМУТА

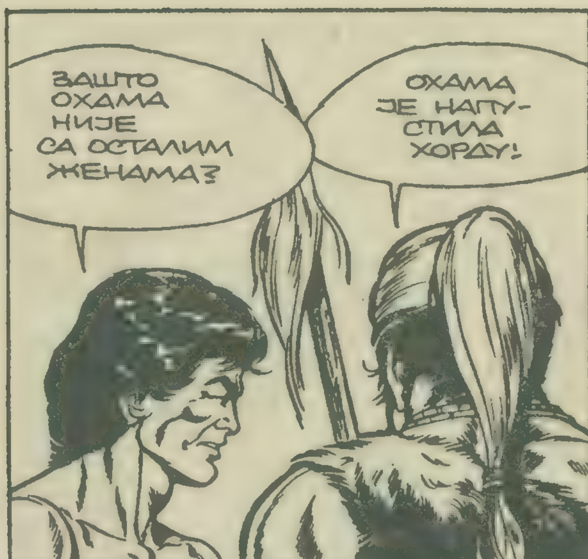

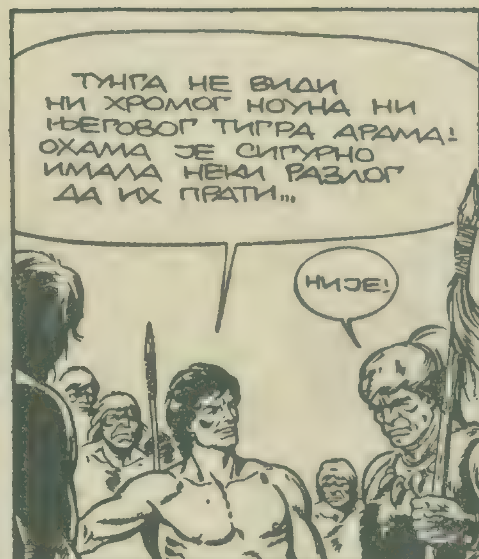

ЗАШТО ОХАМА НИЈЕ СА ОСТАЛИМ ЖЕНАМА?
ОХАМА ЈЕ НАПУСТИЛА ХОРДУ!

КАКО НАПУСТИЛА? МОЈ БРАТ ХОЋЕ ДА КАЖЕ ДА ЈЕ ОТИШЛА С РАТНИЦИМА У ПОХОД... ИЛИ...

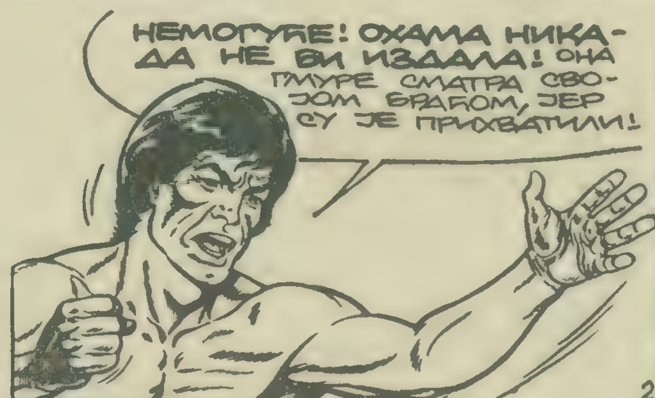

ТУНГА НЕ ВИДИ НИ ХРОМОГ НОУНА НИ ЊЕГОВОГ ТИГРА АРАМА! ОХАМА ЈЕ СИГУРНО ИМАЛА НЕКИ РАЗЛОГ ДА ИХ ПРАТИ...
НИЈЕ!

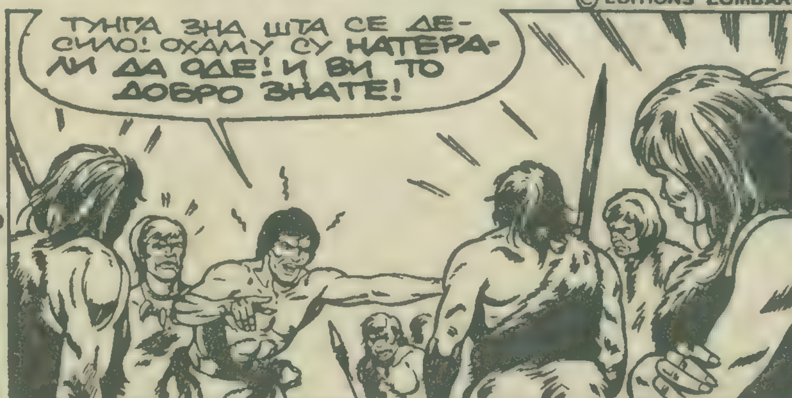

НИЈЕ! НАПУСТИЛА ЈЕ ХОРДУ **ЗАУВЕК!**
!

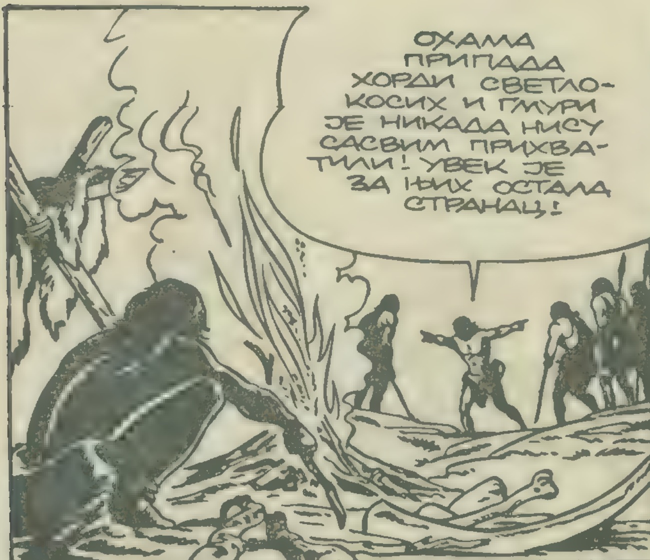

ЗАУВЕК?! НЕМОГУЋЕ! ШТА КАОМА ХОЋЕ ДА КАЖЕ?!
КАОМ НЕ ЖЕЛИ ДА ГОВОРИ О БОЛНИМ СТВАРИМА... АЛИ МОЈ БРАТ МОРА САЗНАТИ ИСТИНУ МА КОЛИКО ДА ЈЕ ТЕШКА...

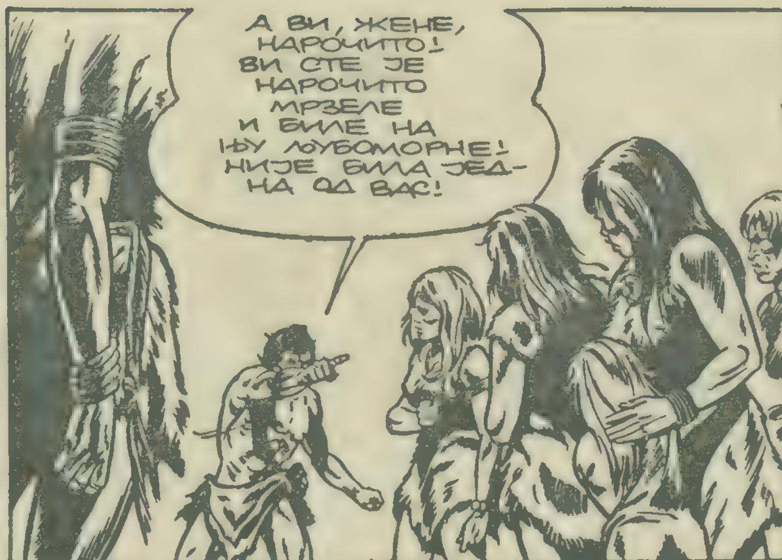

ПРЕ ВИШЕ МЕСЕЦИ, ГМУРИ СУ ДОВЕЛИ ЈЕДНОГ ЗАРОБЉЕНИКА... ОХАМА ГА ЈЕ ОСЛОБОДИЛА... **ПОБЕГЛА ЈЕ С ТИМ ЧОВЕКОМ!**

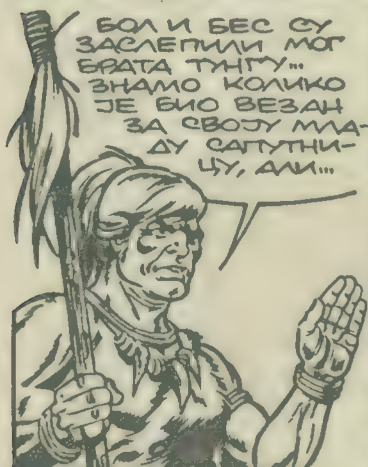

ОХАМА ПОБЕГЛА?! ИЗДАЛА?! **НЕ! ТУНГА У ТО НЕ ВЕРУЈЕ!**
КАОМ ДАЈЕ СВОЈУ РЕЧ ДА ЈЕ ТАКО! КАОМ ЗНА ДА ЈЕ ТУНГА ПОВРЕЂЕН, АЛИ...
AIDANS 70

НЕМОГУЋЕ! ОХАМА НИКАДА НЕ ВИ ИЗДАЛА! ОНА ГМУРЕ СМАТРА СВОЈОМ БРАЋОМ, ЈЕР СУ ЈЕ ПРИХВАТИЛИ!

ТУНГА ЗНА ШТА СЕ ДЕСИЛО! ОХАМУ СУ **НАТЕРАЛИ ДА ОДЕ! И ВИ ТО ДОБРО ЗНАТЕ!**
2

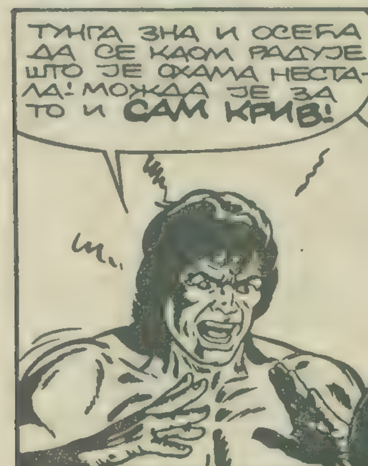

ОХАМА ПРИПАДА ХОРДИ СВЕТЛО-КОСИХ И ГМУРИ ЈЕ НИКАДА НИСУ САСВИМ ПРИХВА-ТИЛИ! УВЕК ЈЕ ЗА ЊИХ ОСТАЛА СТРАНАЦ!

А ВИ, ЖЕНЕ, НАРОЧИТО! ВИ СТЕ ЈЕ НАРОЧИТО МРЗЕЛЕ И БИЛЕ НА ЊУ ЉУБОМОРНЕ! НИЈЕ БИЛА ЈЕД-НА ОД ВАС!

БОЛ И БЕС СУ ЗАСЛЕПИЛИ МОГ БРАТА ТУНГУ... ЗНАМО КОЛИКО ЈЕ БИО ВЕЗАН ЗА СВОЈУ МЛА-ДУ САПУТНИ-ЦУ, АЛИ...

ИЗ ПОШТОВАЊА ПРЕ-МА ВЕЛИКОМ РАТНИКУ ТУНГИ, ГМУРИ СУ ЈЕ ПРИХВАТИЛИ КАО ДА ЈЕ КРВИ ХОРДЕ!

КАОМА НЕЋЕ УБЕДИ-ТИ ТУНГУ У ОНО ШТО ГОВОРИ... ОН НИЈЕ ИСКРЕН!

ТУНГА ЗНА И ОСЕЋА ДА СЕ КАОМ РАДУЈЕ ШТО ЈЕ ОХАМА НЕСТА-ЛА! МОЖДА ЈЕ ЗА ТО И САМ КРИВ!

ТИМ РЕЧИМА РА-НИО СИ КАОМА! НЕКА СЕ МОЈ БРАТ САБЕРЕ!

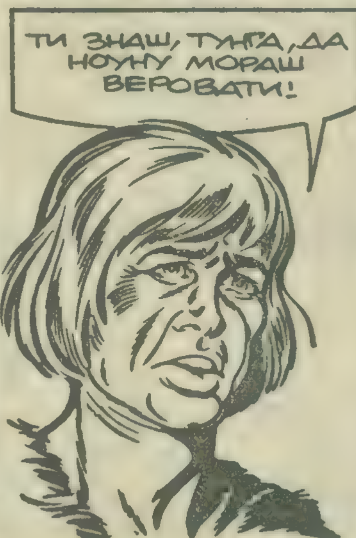

НЕ! ТУНГА ЗНА НАЈСКРИВЕНИЈЕ КАОМО-ВЕ МИСЛИ! КАОМ НИ-КАДА НИЈЕ ЗАБОРАВИО ПОНИЖЕЊЕ КАД ГА ЈЕ ТУНГА ЈЕДНОМ ПОБЕДИО!
ДОСТА!

КАОМ ВИШЕ НЕ ПО-ЗНАЈЕ СВОГ БРАТА! ЗЛИ ДУСИ СУ СПОПАЛИ ТУН-ГУ, ПА НЕ ЗНА ШТА РА-ДИ! КАОМ ТО ВИШЕ НЕЋЕ ТРПЕТИ!
ЕВО! СВЕТИ СЕ САД, КАОМЕ, АЛИ ЋЕШ ОПЕТ ДО-ЖИВЕТИ ПОРАЗ!

ХОРДА, КОЈА ЈЕ ПО СТРАНИ НАПЕТО ПОСМАТРАЛА СВАЂУ ДВА БРАТА, ОД-ЈЕДНОМ ЈЕ ПОВИКАЛА...
ТУНГА! НЕ!

ОЧАЈАН И ОЈАЂЕН, ТУНГА ЈЕ ПОШАО...

НА ЛИТИЦИ ЈЕ ДОЧЕКАО ХЛАДНО ЈУТРО...

... И НАСТАВИО ПУТ НИ САМ НЕ ЗНАЈУЋИ КУД...

ТУНГА!

НОУН ЈЕ РАЗУМЕО ДА ЈЕ ТУНГА КРЕНУО У ПОТРАГУ ЗА ОХАМОМ... ХОЋЕ ДА МУ СЕ ПРИДРУЖИ!

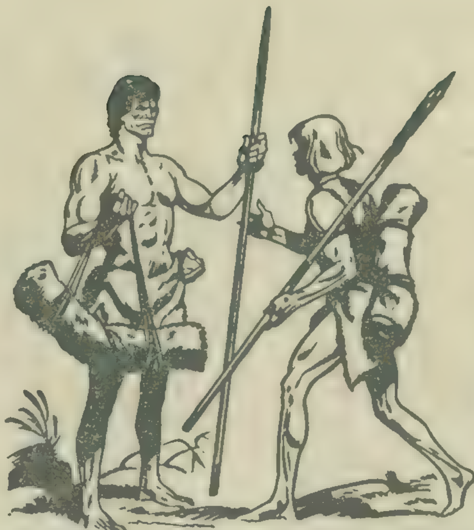

ТУНГА ЋЕ ИЋИ САМ, А НОУН НЕКА СЕ ВРАТИ СВОЈОЈ БРАЋИ КОЈА СУ ПРОГНАЛА ОНУ КОЈА ИМ ЈЕ ВЕРОВАЛА!

ГМУРИ НИСУ ПРОГНАЛИ ОХАМУ КОЈУ СУ ПРИХВАТИЛИ КАО СВОЈУ КЋЕР, АЛИ ОНА ЈЕ НЕСТАЛА НА ТАЈАНСТВЕН НАЧИН, КАД И ЗАРОБЉЕНИК...
TAIDANS 70
© EDITIONS LOMBARD

ГМУРИ СУ КРЕНУЛИ У ПОТРАГУ, АЛИ СУ БРЗО ИЗГУБИЛИ ТРАГ... А АРАМ И НОУН СУ ГА ЈОШ ДУГО СЛЕДИЛИ!

ТРАГ ЈЕ ВОДИО У БЕЛЕ ПЛАНИНЕ ГДЕ ПОЧИЊЕ ЗЕМЉА ЉУДИ С ВЕЛИКИХ ЈЕЗЕРА... ЊИХ ИМА МНОГО! НОУН И АРАМ НИСУ МОГЛИ С ЊИМА ДА ИЗАЂУ НАКРАЈ!

ОНДА СЕ НОУН ВРАТИО У ХОРДУ, ДА САЧЕКА ТУНГУ ПА ДА ЗАЈЕДНО ПОТРАЖЕ ОХАМУ, КОЈУ ВОЛИ КАО СВОЈУ СЕСТРУ!

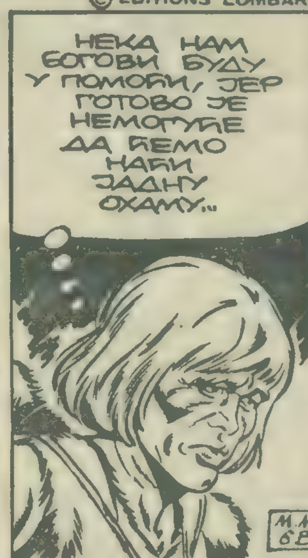

НО, УБРЗО, НАИШЛЕ СУ И ПРВЕ ТЕШКОЋЕ...

НАЈЗАД, ПОСЛЕ МНОГО ДАНА НАПОРНОГ ХОДА...

ВЕЛИКА ЈЕЗЕРА!

БЕЛЕ ПЛАНИНЕ! ОХАМА ЈЕ ИЗА ЊИХ!

АЛИ, ОДЈЕДНОМ, ПРЕД ОВИМ ОГРОМНИМ И НЕПРИЈАТЕЉСКИМ ПЕЈЗАЖОМ, МЛАДИ РАТНИК ЈЕ СХВАТИО КОЛИКО ЈЕ СВЕ БЕСМИСЛЕНО...

ПРАВА ЈЕ ЛУДОСТ ШТО МИСЛИМО ДА ЋЕМО ЈЕ НАЋИ! НЕ ЗНАМО НИ ДА ЛИ ЈЕ ТАМО И ДА ЛИ ЈЕ УОПШТЕ ЖИВА!

ДА ТУНГА НИЈЕ НАПУСТИО ХОРДУ, ОХАМА БИ САД БИЛА КРАЈ ЊЕГА!

НЕ СМЕМО ГУБИТИ НАДУ, ПРИЈАТЕЉУ! А МОРАМО БИТИ ОПРЕЗНИ, ЈЕР СМО НА НЕПРИЈАТЕЉСКОЈ ТЕРИТОРИЈИ!

НЕ ВРЕДИ ИЋИ ДАЉЕ!

ПАЗИ! АРАМ ЈЕ ОСЕТИО ОПАСНОСТ!

ПОГЛЕДАЈ ГОРЕ! НЕПРИЈАТЕЉ НАС ЈЕ ОТКРИО!

ОВАМО!

ИМА ИХ МНОГО! МОРАМО БИТИ БРЗИ!

ЊИХОВА ПРЕДНОСТ ЈЕ ШТО ПОЗНАЈУ ТЕРЕН! ТЕШКО ЋЕМО ИХ ЗАВАРАТИ!
МОРАМО НЕГДЕ ДА СЕ САКРИЈЕМО ДО МРАКА!

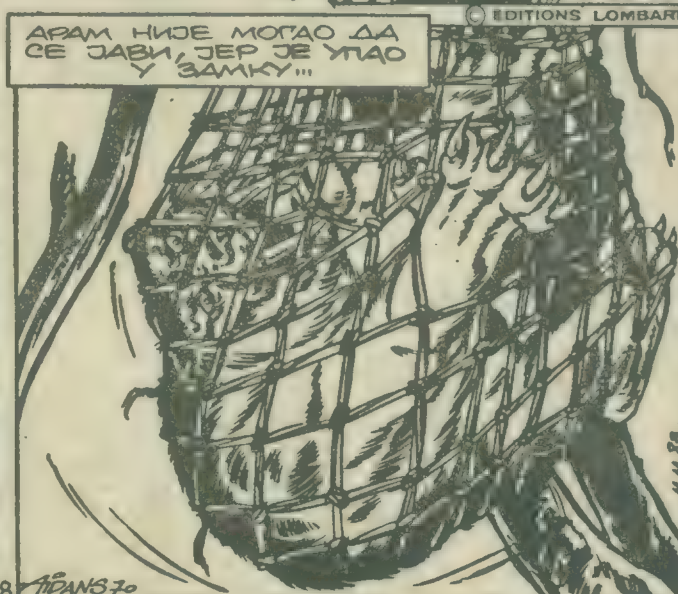

ОВАМО! ЊИХОВ ТРАГ ВОДИ ДО ВОДЕ!
ТИГАР ИХ НИЈЕ СЛЕДИО ДОВДЕ!

ПРЕМА ЈЕЗЕРУ НИСУ МОГЛИ ОТИЋИ, ЈЕР БИ ИХ ПРИМЕТИЛИ!
ТАКО ЖЕЛЕ ДА ЗАВАРАЈУ ТРАГ!
РАЗДВОЈИМО СЕ! ТАКО ЋЕМО ИХ ЛАКШЕ УХВАТИТИ! ПАЗИТЕ ДОБРО НА ТИГРА!

ЗВУЦИ СЕ УДАЉУЈУ!
ДОШЛИ СУ ДО ВОДЕ... А И ПЕЋИНЕ СУ СИГУРНО ПРИМЕТИЛИ!

ЈОШ МАЛО ПА ЋЕ СЕ СМРАЧИТИ И ОНДА ЋЕМО ИЗАЋИ ОДАВДЕ... АРАМ ЈЕ ВАЉДА УСПЕО ДА ИЗБЕГНЕ ОПАСНОСТ...
© EDITIONS LOMBARD

САСВИМ СЕ СМРАЧИЛО... НИШТА СЕ НЕ ЧУЈЕ... МОЖЕМО ДА КРЕНЕМО!
ШТА ЛИ ЈЕ СА АРАМОМ? НЕ ОДАЗИВА СЕ НА НОУНОВЕ ПОЗИВЕ!
8 AIDANS 70

АРАМ НИЈЕ МОГАО ДА СЕ ЈАВИ, ЈЕР ЈЕ УПАО У ЗАМКУ...
М.М.88.

АРАМ СЕ НЕ ОДАЗИВА НА ЗВИЖДУК... НОУН СЕ БОЈИ НАЈГОРЕГ...
НЕ ВЕРУЈЕМ! ТИГАР ЈЕ НАВИКАО НА ЛУКАВСТВА ЉУДИ...
ГРРРАУ!
ТО ЈЕ АРАМ! ГОРЕ ЈЕ, КОД ЊИХ!
КАКО ЛИ ЈЕ САМО УПАО У ЗАМКУ?
УЖАС! ПА ОН ЈЕ У ЗАМЦИ ЈЕЗЕРСКИХ ЉУДИ!

ПО МРАКУ ИХ НЕЋЕМО НАЋИ! КРЕНУЋЕМО У ПОТЕРУ КАД СВАНЕ!
САМО ИХ ЈЕ ДВОЈИЦА! НЕ МОРАМО ДА УЗНЕМИРАВАМО ЧИТАВУ ХОРДУ!
ЊИХОВОГ ТИГРА ПРИНЕЋЕМО КАО ЖРТВУ БОГОВИМА!
ОНИ ЋЕ ГА УБИТИ! МОРАМО ДА ГА ОСЛОБОДИМО!
НЕК' СЕ НОУН СМИРИ! АКО САД ИШТА ПОКУШАМО, ТО БИ ЗНАЧИЛО СМРТ И ЗА НАС И ЗА АРАМА!
БРОООМ!
МОРАМО НЕШТО ДА СМИСЛИМО...
??
БРРРРООООМ!
ПОГЛЕДАЈ ГОРЕ, ИЗНАД ЈЕЗЕРА! ПЛАНИНА БЉУЈЕ ВАТРУ!
ОНА ИЗЛИВА ГНЕВ ИЗ СВОЈЕ УТРОБЕ!

ТЕ НОЋИ, ПОД ЗАЖАРЕНИМ НЕБОМ, СТАНОВНИЦИ СЕЛА ЈЕЗЕРСКИХ ЉУДИ ПРЕЖИВЉАВАЛИ СУ ТЕШКЕ ЧАСОВЕ...

О, БОГОВИ ПЛАНИНЕ! НЕ ИЗЛИВАЈТЕ ГНЕВ НА СВОЈЕ ПОКОРНЕ РОБОВЕ!

У ЗНАК ОДАНОСТИ И ПОКОРНОСТИ, ПРИХВАТИТЕ ОВЕ ЖРТВЕ!

А НА ЛИТИЦИ ИЗНАД СЕЛА...

АРАМ ЈЕ ЈОШ ЖИВ!

ТУНГА НЕ ВИДИ ОХАМУ НИ МЕЂУ ЖЕНАМА НИ МЕЂУ ЖРТВАМА!

ПРИНЕТЕ ЖРТВЕ НИСУ УВЕК ДОВОЉНЕ ДА УБЛАЖЕ ГНЕВ БОГОВА... ЗЕМЉА СЕ И ДАЉЕ ТРЕСЕ, РУШИ И ОТВАРА!

ДА, ОВА ЗЕМЉА ЈЕ ВЕОМА ОПАСНА И ТРЕБА ЈЕ ШТО ПРЕ НАПУСТИТИ! ЗАТО МОРАМО БИТИ БРЗИ!

ПРОЛИЈМО КРВ, ПА ЋЕ ВОДЕНИ ДУХОВИ УБЛАЖИТИ ВАТРЕНИ ГНЕВ ПЛАНИНЕ!

ОДЈЕДНОМ, НА КОЛИБЕ СЕ СРУЧИЛА КИША КАМЕНИЦА...

БРОООМ!
БОГОВИ НЕ ПРИХВАТАЈУ НАШЕ ЖРТВЕ!

НЕ! ПОГЛЕДАЈТЕ ГОРЕ! ОНИ БАЦАЈУ КАМЕНИЦЕ!
КАКО СУ СЕ УСУДИЛИ ДА ДОЂУ ДОВДЕ?!

НЕКА ИХ РАТНИЦИ УХВАТЕ И ДОВЕДУ ОВАМО!

О, БОГОВИ ПОДЗЕМЉА! ПРИНЕЋЕМО ВАМ И ОВЕ ЖРТВЕ, САМО СЕ СТИШАЈТЕ!

ДОК СЕ РАТНИЦИ ПЕЊУ, НОУН ЋЕ ИМАТИ ВРЕМЕНА ДА ОБАВИ ЈЕДАН ПОСАО...

СРЕЋОМ, ЧАМЦИ СУ С ДРУГЕ СТРАНЕ СЕЛА... НОУН ЋЕ ИХ ОНЕСПОСОБИТИ ЗА ПЛОВИДБУ...

А САД, У СЕЛО! МОРАМ СПАСИТИ АРАМА!
© EDITIONS LOMBARD

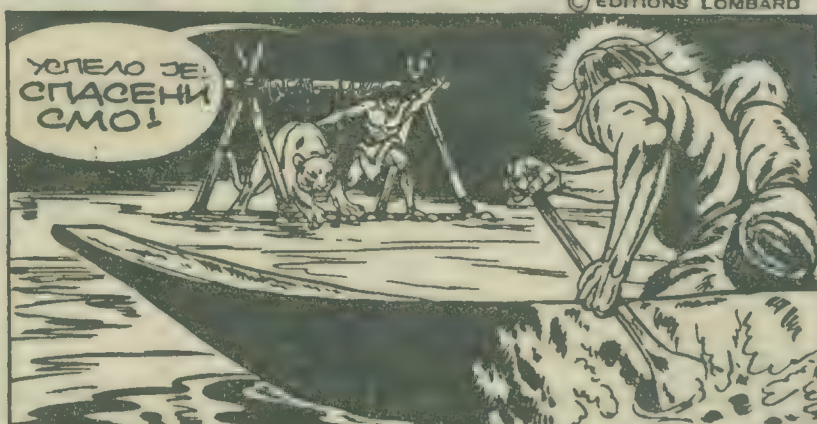

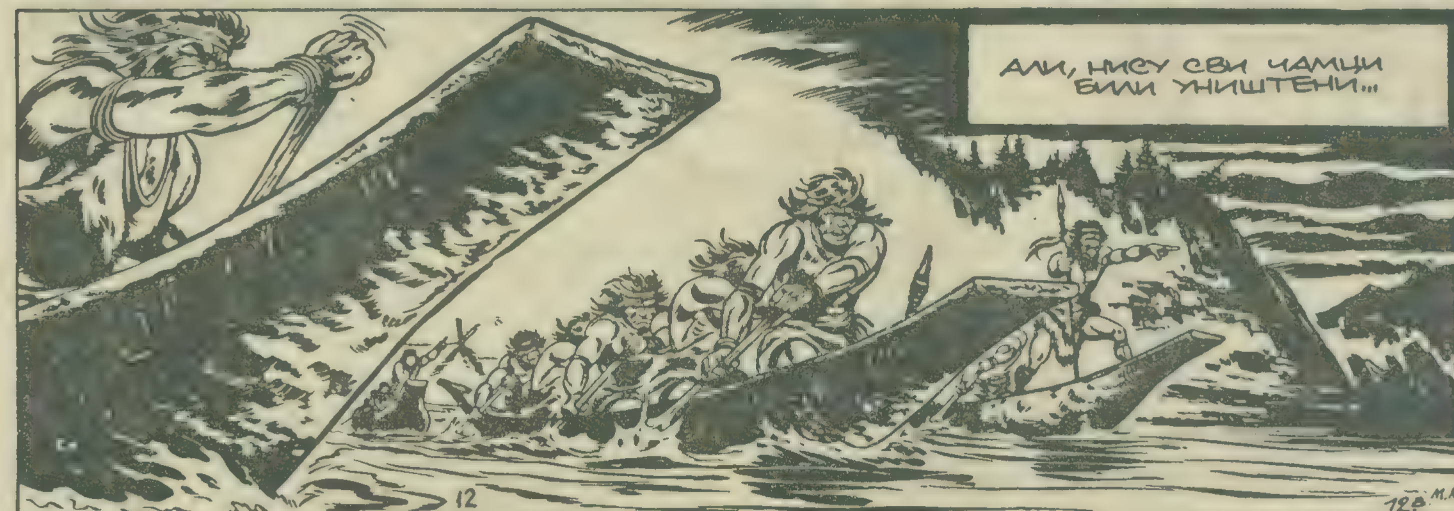

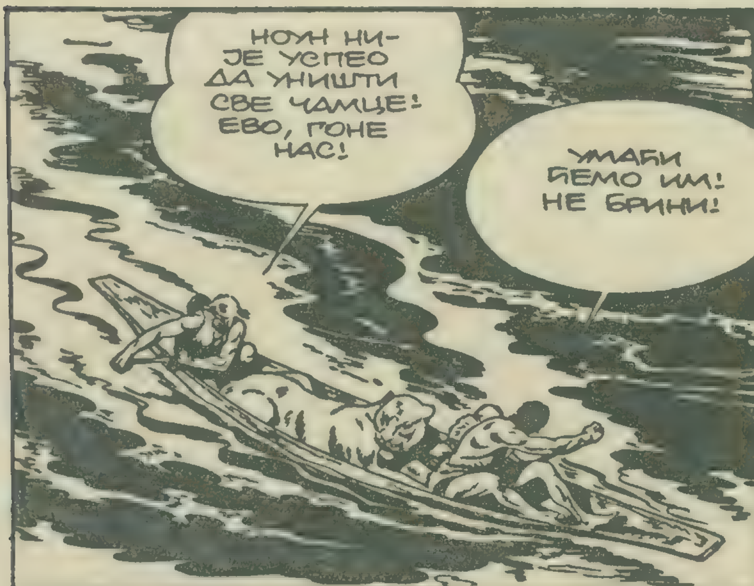

© EDITIONS LOMBARD

НОУН НИ-
ЈЕ УСПЕО
ДА УНИШТИ
СВЕ ЧАМЦЕ!
ЕВО, ГОНЕ
НАС!
УМАЋИ
ЋЕМО ИМ!
НЕ БРИНИ!

БРРРООООМ!
ТУНГА!
ПРЕД НАМА
ЈЕ ЈОШ ВЕЋА
ОПАСНОСТ!
ГЛЕДАЈ!

ТОГ ТРЕНУТКА, НА ВРХУ ПЛАНИНЕ, ОДЈЕКНУЛА ЈЕ СТРАХОВИТА ЕКСПЛОЗИЈА. ВАТРА И КАМЕЊЕ ПОЛЕТЕЛИ СУ УВИС...
БРРООМ!
КАМЕЊЕ
ПАДА НА
СВЕ СТРАНЕ!

БОГОВИ
СУ СЕ
РАЗГНЕ-
ВИЛИ!

МИРНА ЈЕЗЕРСКА
ВОДА ПРЕТВОРИЛА
СУ СЕ У ВОДЕНЕ
ПЛАНИНЕ...

НИШТА
ВИШЕ НЕЋЕ
ЗАДРЖАТИ
ГНЕВ БО-
ГОВА!
СВИ
ЋЕМО
НАСТРА-
ДАТИ!

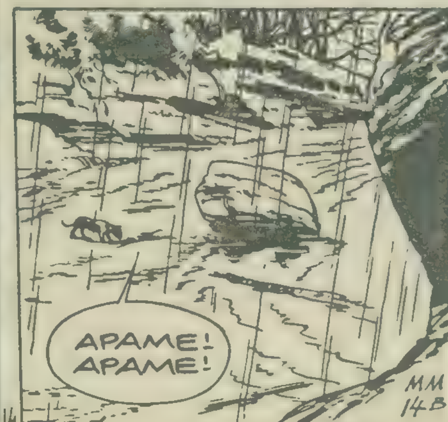

У ЈЕДНОМ ТРЕНУТКУ ПЛАНИНА И ЈЕЗЕРО СУ СЕ СТОПИЛИ И ПРЕТИЛИ ДА СВЕ УНИШТЕ...

ЈОШ НЕКОЛИКО ТРЕНУТАКА ЗЕМЉА СЕ ТРЕСЛА И ГРМЉАВИНА СЕ РАЗЛЕГАЛА КРОЗ ВАТРЕНИ УЖАС, А ОНДА ЈЕ ЗАВЛАДАЛА ТАКВА ТИШИНА И МИР ДА СЕ ЧИНИЛО КАО ДА ЈЕ СВАКИ ЖИВОТ ПРЕСТАО...

МЕЂУТИМ, У ЗОРУ, НА ОПУСТОШЕНОЈ ОБАЛИ...

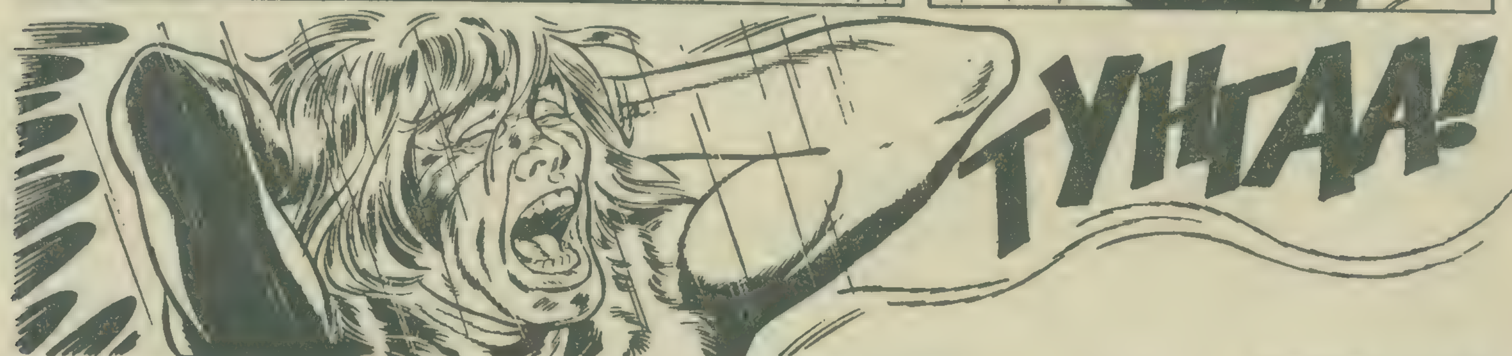
АРАМЕ! ЖИВ СИ! БОГОВИ ЖИВОТА СУ НАМ БИЛИ НАКЛОЊЕНИ!

АЛИ... ШТА ЛИ ЈЕ С ТУНГОМ? НОУН ГА НЕ ВИДИ!

СВУДА СМРТ! ДА ЛИ ЈЕ И МОЈ БРАТ ГМУР ПОШТЕЂЕН КАО ЈА?

ТУНГАА!

АРАМЕ! НОУНОВО СРЦЕ ЈЕ ПРЕПУНО ТУГЕ... А ЛУДО СЕ НАДАО ДА ЋЕ СА ТУНГОМ ПРОНАЋИ ОХАМУ!

АЛИ, МЛАДА ЖЕНА ЈЕ ВЕЋ ОДАВНО НЕСТАЛА... И МОЖДА ВИШЕ НИЈЕ ЖИВА! НЕСРЕЋА ЈЕ СНАШЛА ЈАДНОГ НОУНА!
15

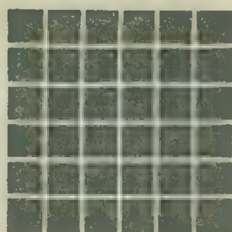

© EDITIONS LOMBARD
АЛИ, ТОГ ТРЕНУТКА, МАЛО ДАЉЕ НА ОБАЛИ...
ADANS 70
НАСТАВАК У СЛЕДЕЋЕМ БРОЈУ

ПОКЛОН-ДОДАТАК „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА”

АСТРОЛОШКЕ

КАРТЕ

Ово је хороскоп помоћу кога свако може да завири у своју и туђу будућност. Све што вам је потребно је наших 36 карата са астролошким симболима - хороскопским знацима, планетама Сунчевог система, сазвежђима наше галаксије.

„Политикин Забавник” вам у овом броју поклања 12 карата а у наредна два (15. и 22. децембра) још по толико. У броју од 22. децембра осим карата добићете у средини нашег листа и посебан додатак са кључем за њихово читање. Пажљиво га проучите и крените у авантуру прорицања судбине!

Игру је открио Италијан Ђовани Батиста Сено (1602-1656), познати математичар и дворски астролог Албрехта Валенштајна, чешког феудалца који је у 17. веку за рачун Хабсбурговаца ратовао против Турака и Венеције. Валенштајн није кретао у битку док се не распита да ли су му звезде наклоњене. У то време ове су карте одредиле судбину хиљада војника.

За значење ових карата одлучујући је међусобни положај слика. Свака карта има по четири полуслике. Прво што треба да урадите јесте да исечете карте по црвеним линијама, промешате их и поређате (поклопљене) у шест редова док се не попуни поље од 6×6 карата.

Затим отварате једну по једну, док их све не отворите. Читају се само оне карте које су се сложиле тако да дају целу слику. Уколико нема такве комбинације, ређајте их поново, али највише три пута. Ако се ни после тога не отворе, значи да тај дан није за гледање. Покушајте сутрадан.

Што више склопљених ликова добијете, више ћете сазнати па зато картама можете да мењате положај (око своје осе) али их нипошто не премештајте.

ПОЛОЖАЈИ ЛИКОВА

Цела слика (добијена од две половине) има четири значења, зависно од положаја:

а) Ако лик стоји усправно

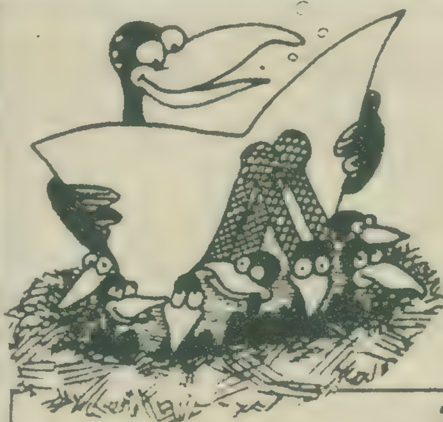
б) Ако је окренут улево под углом од 90 степени

ц) Ако је окренут удесно под углом од 90 степени

д) Ако је окренут за 180 степени (наопако)

Дакле, најважније је да у пољу од 36 карата сложите што више целих слика. Срећа, наравно, игра врло важну улогу у мешању, полагању и отварању карата. Што више целих ликова добијете, то више сазнајете о себи, послу, новцу, љубави, здрављу...

Астролошке карте дају вам 288 одговора. Можете сјајно да се забавите, али и да ослушнете мудре поруке наших предака који су познавали тајне времена и простора.

ЗАБАВНИКОВА РАДИОНИЦА

МУВАЛИШТЕ

Знате ли каква је разлика између дечака и девојчица?

Ако не знате или нисте сигурни, прочитајте стручно мишљење најмлађег дипломца у „Мувалишту." То је Срећко Шеретовски (ученик, I₁, О. Ш. „Лазар Саватић" из Земуна) који нам је, осим решења РОЗЕ–ПЛАВОГ теста, послао и додатак (додуше на папиру розе боје).

„РАЗЛИКА ИЗМЕЂУ ДЕЧАКА И ДЕВОЈЧИЦА ЈЕ ВЕЛИКА.
ДЕВОЈЧИЦЕ СУ: ПЛАЧЉИВИЦЕ, ПРИЧАЛИЦЕ, ПЛАШЉИВИЦЕ, ТУЖИБАБЕ, ЗАВИДНЕ И ИМАЈУ ЖЕНСКИ ПОЛНИ ОРГАН.
А ДЕЧАЦИ СУ:
ХРАБРИ, СНАЖНИ, ЋУТЉИВИ И ИМАЈУ МУШКИ ПОЛНИ ОРГАН."

Драги наш Срећко, не сумњамо да ћеш (у складу са својим именом) сакупити и пријатнија искуства са девојчицама. Чим се то догоди, јави нам да заједнички прославимо.

У прошлом броју сазнали сте шта се дешава (и шта се све ради) када се неко некоме свиђа и како се то исказује. Верујемо да с нестрпљењем очекујете одговоре и на остала питања како бисте што пре неустрашиво кренули у окршаје, гледајући љубави у очи.

Пођимо редом.

(наставак РОЗЕ–ПЛАВОГ теста)

КАД ДЕЧАК ЗАКАЗУЈЕ ПРВИ САСТАНАК, ОН ЋЕ:

– одабрати неки тих и миран парк у којем се непрестано чује шуштање лишћа

– заказати што даље од њене куће, јер ако њена мама добро барата оклагијом...

– изабрати место за које је сигуран да га неће видети ортаци

– одабрати најбучнију дискотеку (то само на њих личи!) – (ово нам је, наравно, написала девојчица)

– заказати у 19,00 у продавници

– рећи да је мора видети овог викенда јер ће до понедељка заборавити боју њених очију

– од узбуђења заборавити да каже место састанка

– одабрати малу, слабо посећену посластичарницу у којој служе изврсну лимунаду

– са њом отићи код друга

– понети неки поклон са собом

– прескочити и први и други састанак јер она мора да пегла

– заказати телефоном

– учинити то храбро

– одабрати место, али тако да испадне романтично – залазак сунца поред реке

– одабрати неко место на које она одлази кад је сви изнервирају!

НИКАД НЕ РЕЦИ НИКАД

Највеће изненађење сте нам приредили одговарајући на шесто питање РОЗЕ–ПЛАВОГ теста. Веровали или не, али 80 одсто ваших одговора је гласило: ДЕВОЈЧИЦЕ НИКАД НЕ ЗАКАЗУЈУ ДЕЧАЦИМА САСТАНКЕ! Срећом, у оних преосталих 20 одсто било је веома лепих, духовитих, поштених и луцкастих одговора, на основу којих смо закључили да девојчице ипак заказују састанке, а како то чине, видећете и сами.

– тачно на време, али, на жалост, мораће да чека

– са закашњењем, да би проверио колико га воли и колико је стрпљива кад је он у питању

– задихан, уз изговор: „Уф, једва сам стигао!"

– без припремљеног текста о чему ће да причају!

КАД ДЕВОЈЧИЦА ЗАКАЗУЈЕ ПРВИ САСТАНАК, ОНА ЋЕ:

– замолити дечака да јој прави друштво да не би сама ишла у шетњу и на сладолед

– толико га **гледи и трепуће** да неће заспати до три ујутро

– заказати састанак на скривеном месту да је не би виделе другарице

– извести то овако: „Мојој најбољој другарици свиђа се твој најбољи друг па како би било да их доведемо ту и ту, тада и тада... али да то изгледа случајно?"

– питаће га да играју „црвене рукавице"

– позваће га у пушкарницу свога тате док он чисти оружје

– одабрати место у центру града тако да, ако се она и не појави, он испадне дежурна будала

– причати трачеве и разне ситнице, уместо да говори о састанку

– чекати да он њој закаже

– својим понашањем убедити њега да је баш она та којој треба заказати састанак

– позвати цело друштво (у којем је и он) у биоскоп

– прићи њему и рећи: „Видимо се у десет до шест испред биоскопа. Купи карте".

– изабрати место на којем је гомила њених другарица које јој „нису ни до колена"

– рећи: „Знаш, у суботу сам заузета, али бисмо могли да се видимо у петак."

– девојчице само питају: „Да ли си слободан?", а ти им одговориш: „НЕ!"

– заказати па не доћи и онда се извлачити разним лажима

– кад девојчица закаже састанак, зна се да ће бити лудо!

ПРАВИ ДЕЧАК НА САСТАНАК ДОЛАЗИ:

– на време, са ружом у руци

– опраних зуба и тачно на време

– неколико минута касније, јер фора је да га она види на (додуше позајмљеном) АТХ-у и у исцепаним фармерицама како јури и зауставља се тачно пред њом

– са „Киндер-јајетом" за њу

– пола сата раније – са бившом девојчицом

– са уредно изгрицканим ноктима (од нервозе да ли ће се она појавити) или са цветом иванчице да би у тешким тренуцима могао да игра: „Доћи ће... неће доћи... доћи ће..."

– носећи нешто да не би морао да је ухвати за руку

– са цигаретом, да се зна ко је „баца"

– раније, да би припремио свој говор

– мало раније јер се плаши да би се она могла наљутити због закашњења и одбити други састанак

– пре времена, да девојчица види колико му је стало до ње

– тачно на време, јер љубав увек побеђује понос

СА СРЦЕМ ПУНИМ ЉУБАВИ

И на крају, последње питање нашег теста – специјално намењено девојчицама. Драге девојчице, без обзира на то да ли сте саме заказале састанак или сте са изненађењем прихватиле нечији позив. ево неколико стручних мишљења какве треба да се појавите и како да се понашате на свом првом састанку. Јавите нам да ли се слажете са овим тврдњама.

ПРАВА ДЕВОЈЧИЦА НА САСТАНАК ДОЛАЗИ:

– скривајући трему

– са сестром (да обе буду почашћене)

– носећи безброј „АХ!", „УХ!", и „ОХ!", да јој се нађу, ако затреба

– са псом, за сваки случај; ако јој досади, изговор је: „Идем да вратим пса".

– нежна и уплашена

– лепша но иначе, да би му показала да није погрешио и да не би морао да звера у остале, јер има лепотицу крај себе

– са жваком у устима и новчаником у џепу, али се прави да га нема

– са закашњењем и глупим разлогом кашњења

– у „врућем џинсу" да покаже како није „стидљива мамина одликашица" какву је зна из школе

– са закашњењем јер зна да ће је он чекати и да ће јој и тако опростити

– са писмом упућеним неком другом дечаку, које треба уз пут да убаци у поштанско сандуче

– са новчаником, јер он може да части само једном, а остало плаћа свако своје

– лепо обучена

– са 15 минута закашњења – да се зна да је она лепши пол и да јој треба више времена за улепшавање

– природно лепа, без већег дотеривања

– са срцем испуњеним љубављу!

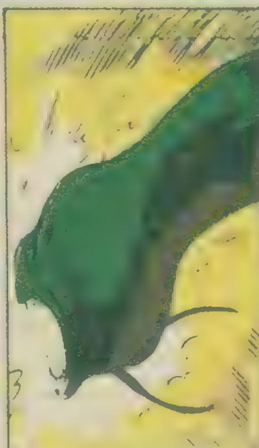
Надежда Миленковић

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

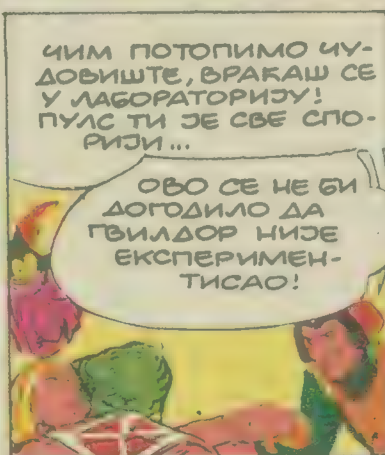
ХИ-МЕН И ГОСПОДАРИ СВЕМИРА

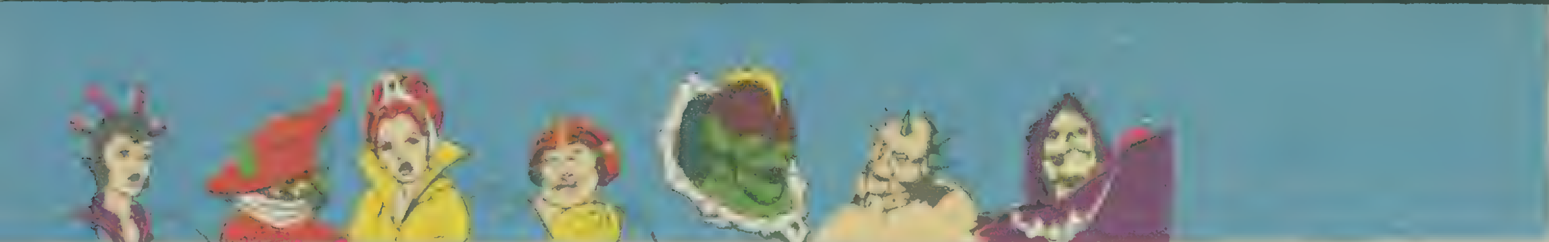

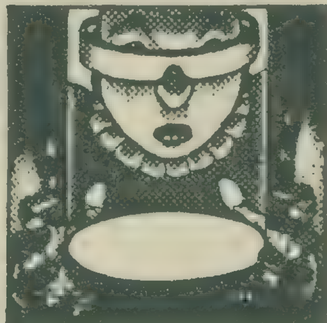

МАСТЕРСОВЦИ!

Изашла је нова СВЕСКА МАСТЕРСА. На СВИМ киосцима, као и сваког месеца авантуре Хи Мена, Орка, Скелетора и осталих ГОСПОДАРА СВЕМИРА.

НАУЧНА ФАНТАСТИКА

Уређује
др Зоран Живковић

СНЕЖАНА ИЗ АУТОМАТА

РАСТИСЛАВ ДУРМАН

Свако припада свима
(Хаксли, Врли нови свет)

Види! – каже Вања потурајући ми под нос тамнозелену лопту неправилног облика, ту и тамо упрљану иловачом. – Зар није божанствена?

– Јесте, божанствена је. А шта представља?

– Лубеницу, идиоте!

– Аха...

Вања претећи навлачи обрве.

– Згодно – кажем, не бих ли разбио градоносне облаке.

– Наравно да је згодна! Ако ништа друго, бар је права! Лично сам је однеговао у врту. Из семена!

Слежем раменима, а то може да значи било шта. Вања и ја смо некада ишли заједно у школу, својевремено смо били добри другари. Данас ми иде на живце зато што припада оној врсти људи код којих је педантерија болест, непрелазна али зато досадна дозлабога. Мора да му се десило нешто гадно у животу што га је одвукло на ту страну. Боље и то него да је постао манијак коју напаствује девојчице по парковима или да је отишао у мисионаре. Што, опет, не значи да није немогуће. Никада се не бих појавио у његовој кући, на Хвару, да није Снежане.

Снежана је његова жена. У ствари, није жена. Она је савршенство.

Вања узима нож, сече своје ремек-дело вртларства, трпа ми кришку у тањир.

– Пази, само да ти на под не падне нека кап...

Кажем, идиот.

– Хајде, пробај...

Узимам залогај, једва гутам.

– Шта кажеш, а? Да ли је савршенство?

– Јео сам и боље...

– Али не и праве! Ова је природна...

Климам главом и настављам да се борим са савршеним сунђером који има укус краставца.

– Ништа боље од природне хране.

Хоћу да му одбрусим, али се уздржавам због Снежане. Дошао сам да је добијем и требало би да оставим што бољи утисак.

А ако ћемо право, копија огромне грчке лубенице није ништа мање природна. Јер, шта је лубеница? Гомила атома сложена по неком принципу бостанске

врсте. Онда се узме дотични принцип, претвори у информацију, информација се претвори у програм, програм стави у аутомат и за неколико минута атоми из резервоара сложе се у лубеницу. Огромну грчку лубеницу која је сочна и слатка. И баш ме брига да ли једем атоме који су неколико месеци одлежали у леји или оне који су до јуче били на неком другом месту. Баш ме брига. Као да се атом мења ако га сунчају и заливају. Којешта.

– Можда није сасвим слатка – наставља Вања – али зато сигурно знам да атоми од којих је састављена не потичу од градске канализације.

– Не можеш да знаш да ли су се пре три хиљаде година ти атоми љуљушкали на врху септичке јаме у Картагини.

– То је било пре три хиљаде година...

Са неким људима збиља не треба разговарати. Једини проблем је у томе што је тај разговор понекад немогуће избећи. А Снежана ме мило гледа, смешка ми се. И више од тога. Сукњу је као случајно повукла ка бедрима откривајући савршене бутине; њено колено је уперено у моје чело и ја осећам како ми срце ради тика-така на 78 обртаја. Идиот од њеног мужа не реагује. У ствари, шта би му вредело и да одреагује, ствар је решена.

– Слушај, стари – кажем Вањи трудећи се да делујем што природније – ја сам, заправо, дошао због твоје жене. Много ми се допада и волео бих да живим са њом.

Пре само неколико десетина година због овакве изјаве десило би се свашта, а у време краља Артура пала би и крв. Сироти краљ Артур од Камелота. Да је у његово време постојао стари добри аутомат, историја Енглеске не би била оно што јесте. Артур, Гиневра и сер Ланселот лепо би сели за округли сто, договорили се, стрпали краљицу у аутомат, и онда би свако узео по једну и мирна Британија. Никаква драма, сузе, гужва и паника.

– Како да не – одушевио се Вања. – Твој избор представља само потврду мог доброг укуса, зар не?

Боже, како га је Снежана само ошинула погледом, која страст кипи из тих зелених очију! Идиот, наравно, то не примећује. Наставља да меље:

– Доообар избор! Ако Снежана нема ништа против, ја се слажем.

Снежана није рекла ништа, само ми се насмешила и пружила своју информацијску картицу.

– Па – одушевљавао се Вања – да прославимо то једном флашом вина...

Наравно, пре него што је отишао по вино, пажљиво је покупио остатке лубенице и обрисао сто. Срећом, вино по које је отишао није било природно.

Успели смо за првих неколико хиљада година цивилизације да истребимо колеру, маларију, тифус, рак, глас и сиромаштво, једино је бирократија успела некако да се провуче.

– Да ли сте раније били жењени? – питала ме је службеница. – Мислим, да ли сте раније били ожењени особом која није рођена, него синтетизована?

– Не – рекао сам преко воље, зато што је службеница са којом сам разговарао била једно двадесет седма по реду.

– У том случају, дужна сам да вас упозорим на неке ствари...

– Упозорен сам – рекох суздржано, пошто је ипак од ње зависило да ли ћу се ваљушкати са Снежаном. – У ствари, од када сам почео да скупљам папире, са мном не раде ништа друго, него ме само упозоравају...

– Одлично – рекла је службеница са смешком 37/јутарњи – у том случају, вероватно неће бити нејасноћа, па ћемо моћи материју да прођемо само једном. Раскомотите се...

Сео сам чврсто решен да издржим до краја.

– Као што знате – почела је она – особа са којом ћете живети потпуно је иста копија особе коју сте изабрали. Има у длаку исти спољни изглед, интелигенцију, емоционалну и социјалну зрелост, навике, комплексе и погледе на свет, па чак и исте осећаје...

– ...За разлику од особе настале рођењем, особе настале вршењем синтезе у нашим аутоматима немају посао, имовину, друштвени статус који има оригинал зато што се те ствари не могу дуплирати као лични предмети, фотографије или сувенири. Будући да орингинал и копија имају исти став о свим питањима, подразумева се да пристанак на дуплирање подразумева одрицање копије од горе наведеног. Заузврат, особа која је копирање наручила, преноси сву своју покретну и непокретну имовину, као и три четвртине својих будућих прихода стечених по било ком основу на синтетизовану личност на име обештећења за имовину, посао и друштвени статус без кога синтетизована особа креће у свет...

Коначно ми је дала да потпишем тај документ. Потписао сам га, сачекао да она упореди мој потпис на једно тридесетак ранијих узорака, а онда ме још, за сваки случај, идентификује по мрежњачи.

– Изгледа да је све у реду – климнула је главом на крају. – Можете подићи своју нову супругу на шалтеру 6 од седам до дванаест часова сваког радног дана...

Нисам очекивао честитке уз свадбени марш, али је ово ипак било превише. Рекао бих јој шта мислим, само да нисам журио на шалтер 6.

Изљубио сам Снежану чим су ми је испоручили. Одговорила је на пољубац, али некако млако, а и гледала ме је... шта га ја знам. Изгледа да сам претерао са страшћу. Ипак, преда мном је особа која је пре само пола сата била множина од неких педесетак килограма разнородних атома...

* * *

– Знаш шта би се десило са Артуром и сер Ланселотом? Ништа! – лупио сам руком о сто и налио себи још једну чашу. – Ништа другачије од онога што се десило. Имали бисмо две краљице, потпуно исте и потпуно налик оној каква је била пре дуплирања. Једна би отперјала са Ланселотом, али Артур не би био ништа срећнији јер би остао да живи са Гиневром која га не воли...

– Потпуно тачно – одговорио је Вања поравнавајући пепељару. – Иста особа у два примерка...

– Зашто ме онда ниси упозорио да Снежана мрзи мушкарце, да их мрзи толико да даје све од себе да их што више заведе и мучи? Уз то џангризава, љубоморна, ледена санта, распикућа...

– Не би ми поверовао, био си заљубљен као тетреб...

Морао сам да искапим дупло пиће да бих могао да се помирим са тим.

– Копијине копије копија – климао је главом Вања. – Ти мислиш да се ја одавно не бих ослободио те шкорпије када тиме не бих изгубио све плус три четвртине будућих прихода?

На то није имало шта да се каже.

– Хоћемо ли још по једну?

– Па – нећкао се Вања – обично не пијем тако пуно...

– Хајде, молим те, овако нешто не налази се сваки дан – рекао сам сипајући. Можда је бућкуриш, али ја је сам правим и потпуно је природна...

ХИТ ХИТ ХИТ

Предводници: СТИНГ

БОРБА ЗА ЗАЈЕДНИЧКА ПЛУЋА

Концертне просторе Стинг је заменио путовањима по свету укључивши се у покрет за заштиту шума у Бразилу, јер непланска сеча и спаљивање овог зеленог појаса прете да озбиљно угрозе климатску равнотежу на Земљи. Популарни певач одлучио је да са својим сарадницима учини нешто за очување услова живота Индијанаца из Амазоније. Снимају документарне филмове, разговарају са државницима, с новинарима и скупљају новац за заштиту овог простора.

Његово занимање за невоље становника тог дела света започело је када је био на турнеји у Бразилу. Белгијски режисер Жан-Пјер Ђутило, иначе ветеран у овој врсти добротворних акција, наговорио га је да крену у обилазак џунгле.

– У Бразилу сам имао неколико слободних дана и Жан-Пјер је предложио да кренемо у џунглу. Рекао сам му да сам уморан, жељан излежавања на плажи и зашто бих се, до ђавола, потуцао по шумама. Одговорио ми је да ћу му, ако кренем, бити захвалан до краја живота. Пристао сам.

Сусрет са Индијанцима заиста је изменио Стингову каријеру. Упознао се са њиховим животом, научили су га својим обичајима, на пример бојењу коже. По повратку, Жан-Пјер, Стинг и поглавица Кајапо Индијанаца у Раони су основали Rainforest Foundation, организацију за заштиту шума. У смисао акције требало је убедити бразилску владу јер је њихова највећа невоља 100 билиона долара националног дуга а искоришћавање и спаљивање шума добром делу становништва је извор зараде. Стинг се срео и са председником Бразила објашњавајући да се уништавањем шума угрожава цео свет. „Плућа земље" се смањују и ваздух се све теже и спорије обнавља.

– У џунглу одлазе сиромашни сељаци са обала Амазона и крче шуму да би добили обрадиву земљу. Нисам ишао код председника да оптужим Бразилце да уништавају шуме, то чине наше банке и велика предузећа. А и директор најважније банке на свету мора да дише. Мислим да је то невоља свих нас. На ово што ја радим људи могу да гледају како хоће, али то ће бити важно и кроз месец дана и за неколико година... И биће све горе. У овом тренутку уопште ме не занима бављење музиком, већ дуго нисам имао времена ни да размишљам о њој. Наравно, од основног посла нисам се сасвим одвојио. Августа сам на Бродвеју припремио Брехтову „Оперу за три гроша". То ме извукло из џунгле и задржаће ме дуже време на једном месту тако да ћу опет моћи да пишем.

„Откако сам издао последњи албум, нисам написао ниједну ноту. И питање је када ће се следећа плоча појавити." Ово су речи Стинга, велике светске звезде, који се на неодређено време повукао са сцене и бави се неким другим стварима

Још немам чврст план за своју каријеру а то ме колико плаши толико и опушта. Једноставно ћу чекати. У банци имам довољно новца тако да неко време могу и да не радим. Не паничим због тога што тренутно не компонујем. Ствари ће опет доћи на своје место. Сваког дана ме зову да учествујем на добротворним концертима, али то ми је досадило. Мислим, поводи су у реду, али и нама и публици већ се смучило да певамо о томе. Такви концерти су имали свој врхунац, а ја сада желим да утичем на људе који доносе важне одлуке.

Пре него што је почео

професионално да се бави музиком Стинг је био наставник. Неки новинари сматрају да је његов најновији посао везан за сталну жељу учитеља да нам говоре шта и како да радимо.
– Наравно да постоје добри и лоши учитељи – наставља Стинг. – Био сам добар кад сам деци предавао предмете које волим – музику и физичко – али сам био лош наставник математике. Међутим, постоје и учитељи забаве. Ниједан досадан наставник неће напунити „Ши" стадион. У ствари, мој први задатак је да забављам (Стинг је изгледа прави Забавниковац). И ја то чиним.

П. Ј.

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ:

„Оно што ми радимо јесте одговор не групи Брос већ Елтону Џону, Крису Реи и осталим матором гњаваторима који се већ годинама не скидају са сцене. Непријатно је гледати старе људе као што су Dire Straits како булазне о томе да су страшни. Мислим да су то неки сасвим други људи који позирају сакривени иза маски."

Роберт Смит (The Cure)

ТРАЖИЛИ СТЕ ПЕСМУ:

ПОВРАТАК У БУДУЋНОСТ

Издавање компакт диск плоча у Југославији још је у пионирској фази. Дискографске куће испитују занимање тржишта и држе се оног што је сигурније – класике и џеза, посвећујући се року тек с времена на време. Ове сезоне у те воде нешто храбрије је ушла словеначка кућа „Хелидон". Прво су објавили компакт диск „Нова времена" групе „Булдожер". На тој плочи врхунског квалитета нашло се 12 њихових песама. Ту је, рецимо, песма „Yes my baby, no" која се још 1975. појавила на њиховом првом албуму „Пљуни истини у очи". И тако редом, све до песме „Смрт Морисона Џима" са последње плоче „Невино срце" 1983. године. Овај компакт појавио се у тиражу од 1000 примерака и добро се продаје.

„Хелидон" је издао и компакт диск мариборске групе „Лачни Франц". На плочи се, исто тако, нашао избор њихових најквалитетнијих снимака са свих до сада објављених албума а појавио се поводом десетогодишњице постојања групе и изласка њихове најновије плоче „Тиха вода".

П. Ј.

LIKE A PRAYER

Life is a mystery, everyone must stand alone
I hear you call my name
And it feel like home
When you call my name it's like a little prayer
I'm down on my knees, I wanna take you there
In the midnight horu I can feel your power
Just like prayer you know I'll take you there
I hear your voice, it's like an angel singing
I have no choicem, I hear your voice
Feels like flying
I close my eyes, Oh God I think I'm falling
Out of the sky, I close my eyes
Heaven help me
Like a child you whisper softly to me
You're in control just like a child
Now I'm dancing
It's like a dream, no end and no beginning
You're here with me, it's like a dream
Let the choir sing
Just like a prayer, your voice can take me there
Just like a muse to me
You are a mystery
Just like a dream, you are not what you seem
Just like a prayer
No choice
Your voice can take me there
Just like a prayer
I'll take you there
It's like a dream to me

КАО МОЛИТВА

Живот је тајна, свако мора остати сам
Чујем како ме зовеш
И осећам се као код куће
Када ме позовеш као да чујем кратку молитву
Очарана сам и желим да те тамо поведем
У поноћ осећам твоју снагу
Као молитва знаш да ћу те тамо одвести
Чујем ти глас и то је као да анђео пева
Ја немам избора јер чујем твој глас
Осећам као да летим
Затварам очи, Боже мислим да падам

Изван неба, затварам очи
Небеса, помозите ми
Нежно ми шапућеш као дете

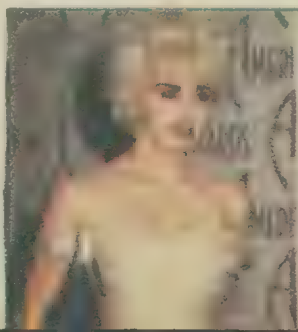
Смирен си баш као дете
Сада кад играм
То је као сан, нема краја ни почетка

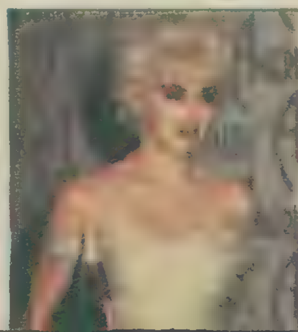
Ту си крај мене и то је као сан
Нека хор запева
Као молитва, твој глас ме тамо може повести
Баш као моја инспирација
Ти си тајна
Као сан, ти ниси оно што се причињава

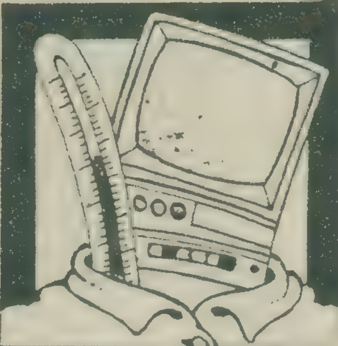
Као молитва
Нема избора
Твој глас ме тако може повести

Као молитва
Повешћу те тамо
То ми изгледа као сан

■ Текст и музика: Патрик Леонард и Мадона ■ Изводи: Мадона ■

*У овој рубрици говорили смо о многим сјајним глумцима – Роберту де Ниру, Џеку Николсону, Џину Хекману, Дастину Хофману и другим – али,на известан начин, нико од њих не може да се мери са момком о коме ћемо данас говорити. Реч је о **Тому Крузу**, најуспешнијем младом холивудском глумцу*

Рођен је 1962. године као Томас Круз Мапотер IV у породици која је пре припадала нижој него средњој класи. Како сам каже, још као шестогодишњак одлучио је да буде глумац и све што је радио било је усмерено ка том циљу. У седамнаестој години преселио се у Њујорк где се бавио разним, углавном слабо плаћеним, пословима користећи сваки слободан тренутак да се појављује на аудицијама. Убрзо је добио малу улогу у филму „Бескрајна љубав" (1981) Франка Зефирелија, а одмах затим и нешто већу у филму „Тепс" (нема превода) (1981) Харолда Бекера. Наредних пет година није снимао много, а онда је дошла 1986. година и улога која га је прославила – улога пилота у „Топ Гану" Тонија Скота.

Уследили су позиви многих познатих редитеља, али он није хтео да жури. И, како је време показало, није погрешио. Пажљиво је бирао улоге и после онога што је пружио у „Боји новца" (1986) Мартина Скорсезеа и „Кишном човеку" (1988) Барија Левинсона доказао је да није, као што су многи сматрали, постао звезда захваљујући сплету околности, већ искључиво таленту пред којим су, уосталом, морале да скину капу и такве глумачке величине као што су Пол Њумен и Дастин Хофман. С обзиром на све то, јасно је да ће Том Круз тек одиграти своје најбоље улоге.

1. Risky Business – Опасан посао (1983)

Комедија о седамнаестогодишњаку кога родитељи остављају да чува кућу, а он то искоришћава да би започео сумњив и опасан посао. Наводно, управо ова улога „натерала" је Пола Њумена и Мартина Скорсезеа да ангажују Тома Круза за „Боју новца". У режији Пола Брикмана главне улоге тумаче још Ребека де Морни, Џое Пантолиано и Ричар Масур.

2. Legend – Легенда (1985)

Младић по имену Џек повео је своју девојку да види последњег једнорога. Али, та на изглед безопасна авантура убрзо се претвара у праву мору јер их Господар зла увлачи у своју окрутну игру. Ову предивну бајку режирао је Ридли Скот („Осми путник", „Блејд Ранер"), а поред Тома Круза у главним улогама појављују се Тим Кари, Миа Сара и Дејвид Бенент.

3. Top Gun – Топ ган (1986)

Филм који вероватно не треба посебно представљати јер је реч о једном од највећих хитова снимљених последње деценије. Том Круз тумачи улогу Меверика, полазника пилотске академије, који после смрти најбољег пријатеља почиње да сумња у себе и своје летачке способности. Редитељ филма је Тони Скот („Глад за крвљу", „Полицајац са Беверли Хилса II"), а Крузови партнери су Кели Мекгилис, Вал Килмер и Мег Рајан.

4. The Color of Money – Боја новца (1986)

Наставак филма „Хазхардер" Роберта Росена из 1961. године. Двадесет пет година пошто се повукао, Еди „Брзи" Фелсон, врхунски играч билијара, наилази на момка који има нешто од онога што је некада њега красило и зато одлучује да му буде учитељ. Главне улоге тумаче Пол Њумен, Том Круз и Мери Елизабет Мастрантонио. Редитељ филма је Мартин Скорсезе („Таксиста", „Њујорк, Њујорк", „Идиотска ноћ", „Последње Христово искушење").

Вељко Радосављевић

ЗАБАВНИКОВЦИ

АМО

(што на есперанту, језику наде, значи ЉУБАВ)

Илустровао: Зоран Петканић-Петко

● *Људи су позивали, организовали, причали, писали, певали, викали, а АМО је крик за спас 48.000 ДЕЦЕ која сваки дан, па и данас умиру од глади. Док певам, играм, причам и смејем се поред ногу ми падају исушена и измучена тела. Нису она тамо далеко негде, него ту под ногама мог заборава, моје равнодушности и моје себичности.*

Сва научна, техничка, уметничка и друга дела, ма колико била за добробит човечанства – ГУБЕ СМИСАО у свету који може, а неће, пре свега да искорени Г Л А Д.

*Немојте јести један дан, испразните фрижидер, да вас не хвата можда паника? Јер, не живи човек **само** од хлеба, али ипак **и од хлеба.***

АМО је позив свима који су ово схватили да се окупе и протестују заједничким делима своје савести и маште и приходима од њих, против кукавичког и срамотног односа према невиној деци и људима који у најгорим мукама умиру сваки дан због небриге да им се обезбеди најмање потребно за живот.

ЈЕДНО СИТО ПОСТИЂЕНО ДЕТЕ

*Ово је позив за све заинтересоване да, без обзира на године, занимање и стручност, почну да стварају уметничка, научна, спортска, проналазачка и сва друга дела, заједно са другима, а за помоћ гладној деци. Могућност остварења сарадње и упознавања биће у просторијама **ЦРВЕНОГ КРСТА ЈУГОСЛАВИЈЕ, СИМИНА 19, БЕОГРАД, у ПЕТАК од 16 до 19, а касније СРЕДОМ исто од 16 до 19 ч. и сваким радним даном пре подне на тел. 624-231.***

Број жиро-рачуна Црвеног крста са назнаком „ЗА АМО": 60806-678-13474

ЕНИГМАТИКА

Припремају: М. Јеленковић и З. Зељковић

БЕЛА УКРШТЕНИЦА

						●	7	8	9	10	11	12
						1						
						2						
						3						
						4						
●	1	2	3	4	5	6 / 5						
6												
7												
8												
9												
10												
11												

Приликом решавања сами уписујете црна поља. Колико их је у појединомреду показује број у загради.

ВОДОРАВНО: 1. Такмичар у једном борилачком спорту (0). **2.** Дирекција (0). **3.** Кратка драма (0). **4.** Право забране – Ознака за ампер (1). **5.** Бугарска средњовековна владарска династија (1). **6. Плажа са слике** – Отпадак од сена, тар (1). **7.** Одвојити одлепљено – Наша глумица, Марија (1). **8.** Заслађивати – Град у СССР-у у Белорусији (1). **9.** Летовалиште на Црногорском приморју – Пустињска животиња, дева (1). **10.** Афрички језик из банту-породице – Име славног бициклисте Меркса – Мера за површину (2). **11.** Реткост (лат.) – Морска обала (1).

УСПРАВНО: 1. Град на Неретви (0). **2.** Позитивна особина, врлина (0). **3.** Старешина, поглавица (0). **4.** Лица задужена за очување реда (0). **5.** Украсни придев (0). **6.** Конац, влакно – Ознака за електрон (2). **7. Летовалиште у ком је плажа са слике** – Листић лотоа (1). **8.** Довршити предење – Пакао из грчког мита (2). **9.** Вулканско гротло – Владар у емирату (1). **10.** Познато дело Прежихова Воранца – Аутоознака за Италију (1). **11.** Име глумице Рас – Мушко име (1). **12.** Део отплате – Главни град Турске (1).

ЛОГИКА

a b c d

Која од четири доње шаре (а, б, ц или д) треба да стоји у празном квадрату па да са претходне три чини логичну целину?

РЕШЕЊА ЕНИГМАТИКЕ НА СТРАНАМА МАЛЕ ПОШТЕ

ВЕСТМИНСТЕРСКА ПАЛАТА ГРАДИТЕЉСКО РЕМЕК-ДЕЛО

САН У КАМЕНУ УЗ ПОМЉЕЊЕ ОРАХА

Ако се нађете на Острву, немојте ни да се нашалите на рачун Парламента. Енглез ће се naљутити. За њега је Парламент светиња, отелотворење демократије, симбол слободе и људских права. Сасвим је друга прича о партији на власти. Ако му се не свиђа, он ће први да је оцрни.

За боље разумевање британског Парламента, међутим, треба прелистати историју. Узгред, ако нисте знали, званичан и пун назив Велике Британије гласи – Уједињена краљевина Велика Британија и Северна Ирска.

Вратимо се у 5. век. Тада су германска племена Саси и Аноли продрли и успели да заузму знатан део Острва и оснују неколико феудалних држава које су се крајем 9. века ујединиле под краљем Алфредом Великим. Тако је Острво добило прву државу – Енглеску.

Што се Шкота тиче, они су све до 17. века одржавали родовско уређење, али су се полако утапали у англосаксонски народ. Остали народи на Острву, бројчано слабији, приклонили су се сили.

Само бедна спаваћа соба

Смењивали су се краљеви и династије да би се, најзад, дошло до уставне монархије као облика владавине.

Данас британски монарх нема готово никакву власт, она припада Парламенту. Додуше, права власт је у рукама владе, али и она је састављена од страначке већине у Парламенту.

У језику и поимању обичног Енглеза Парламент и Вестминстерска палата су једно исто, иако су, у суштини, две различите ствари: Парламент је скуп посланика а Вестминстерска палата здање у којем Парламент заседа.

Палата је подигнута на самој обали Темзе, у најлепшем делу Лондона. Велика је, раскошна, право архитектонско ремек-дело.

Вестминстер је настајао споро и у мукама. Наиме, још пре доласка Виљема Освајача, који је неприкосновено владао Енглеском, постојало је Веће паметних као саветодавно тело. Уместо њега Виљем Освајач је основао Веће племића и свештеника – Magnum koncilium. Често га је сазивао да би чуо мишљење његових чланова. Умни саветодавци били су вољни да дођу, али никако нису могли да нађу место за стално окупљање. То је мучило Виљемовог претходника данског и енглеског краља Кнута, када је требало да окупи Веће паметних, па је зато 1035. наредио да се на обали Темзе подигне зграда Вестминстер. Била је од слабе грађе и изгорела седам година касније. Кнутов наследник Едвард Исповедник подигао је на згаришту ново здање.

А Виљем Освајач не само да је прихватио Вестминстер као стално место окупљања Magnuma konciliuma, већ је у једно крило уселио своју резиденцију. Но, Виљемовом сину и наследнику круне Виљему II Риђокосом зграда се није допадала. Бар једном дневно узвикивао је: „Ово је бедна спаваћа соба!" Мало га је умирила доградња лепе и велике просторије – Вестминстер хола.

Енглези неће замерити ако се с подсмехом говори о посланицима који у Парламенту у време најжешће дебате љуште поморанџу, зевају или дремају, али ће се наљутити ако се било шта ружно каже на рачун Парламента

Хол је доживео коначну реконструкцију 1399. у време краља Ричарда II. Измењен је кров, постављени су украсни стубови, речју – добијен је данашњи изглед. Већ у то време сматран је градитељским чудом!

Рђав абер главе стаје

С годинама су се мењале и политичке прилике у Енглеској. Краљеви су стално долазили у сукоб са феудалцима око поделе власти. Коначно је Хенри III допустио 1265. сазивање првог парламента у којем су, поред барона и представника Цркве (Горњи дом), били заступљени и представници нижег племства и грађана (Доњи дом). Иако су заседали одвојено, важио је принцип: кад се окупља један, у исто време, решавао не решавао, мора да је на окупу и други Дом!

За ондашње прилике било је сасвим природно да Вестминстер као краљевска резиденција буде истовремено и седиште Парламента. У ствари, тако је било до 1512. када је Вестминстер изгорео. А онда му је краљ Хенри VIII окренуо леђа и потражио себи другу резиденцију. Обновљени Вестминстер и даље је остао зграда Парламента.

И у обновљеном Вестминстеру чланови Доњег дома били су „сирочад". Немајући просторију, мољакали су велможе да им на час-два уступе своје одаје. Прилике су се измениле 1574. у време владавине младог Едварда VI који није заборавио услуге чланова Доњег дома. Од тада Доњи дом има сталну салу.

Иначе, представници Доњег дома седели су (тако чине и данас) једни насупрот другима у неколико степенасто издигнутих редова клупа. Необично, имајући у виду да се у готово свим скупштинама на свету седи у полукружним редовима! Седнице Доњег дома (као и сада) водио је председавајући, такозвани – спикер. Припадала му је незахвална дужност да краљу саопштава одлуке Доњег дома. Ако су биле непријатне и љутиле краља, спикер је спровођен право у кулу Тауер где га је чекало погубљење!

Данашњи британски парламент такође чине Горњи и Доњи дом. Разлика међу њима једино је у поседовању власти. Горњи дом готово да је нема. Чине га лордови из аристократских и дипломатских кругова и двадесетак представника Цркве. Разумљиво, чланови Горњег дома не бирају се на непосредним изборима. Власт је у рукама Доњег дома. Он има право и да смени владу изгласавајући јој неповерење. Иако Доњи дом има 650 чланова, у клупе може да седне само 430 посланика! После немачког бомбардовања 1941. британски председник владе Винстон Черчил није дозволио да се оштећена сала прошири приликом обнове.

– Таман посла! – узвикнуо је. – Када је присутно мало посланика, не види се да је сала празна, када су сви ту, збијеност ствара утисак драматичности!

Не би се могло рећи да је Черчил био у праву. Јер, и сада се могу видети посланици Доњег дома како у време најжешћих расправа љуште поморанџу, крцкају орахе, зевају или дремају. У средњем веку били су чак толико комотни да су знали да се испруже на клупу и добро одспавају!

Нек се чује, нек се зна!

Вестминстер хол био је и остао централно место Вестминстерске палате. И данас ту долазе на гала представу краљеви после крунисања у суседној Вестминстерској опатији. Памти се да је 1821. године приликом крунисања краља Џорџа IV на банкету у Вестминстер холу потрошено 9 тона говедине, телетине и овчетине, цела тона сланине, заклано 160 гусака и 1160 пилића, припремљено 160 порција рибе и попијено 4 хиљаде боца вина!

У делу Вестминстер хола заседао је до 1882. Краљевски суд, највиша и последња судска реч на британском острву и колонијама.

Сама палата Вестминстер, а то је део намењен владару, изгорела је у великом пожару 1934. Узрок: запалила се вуна у столици председника Краљевског суда!

Требало је подићи ново, раскошније здање. Посао је поверен архитекти сер Чарлсу Берију, а унутрашње уређење и орнаментика бриљантном Аугустусу Велбију Пуџину који је за непуних 15 година уредио краљевски замак у Виндзору!

Бери је замислио зграду од камена и у готском стилу, управо како данас изгледа. Од првог дана наилазио је на препреке. Чланови Парламента зановетали су због сваког сувишно утрошеног новчића, а радници штрајковали због ниских зарада. Каснило се и са довожењем грађевинског материјала. Ипак, камен темељац је постављен 1840. Предвиђено је (и остварено) да се зграда простире на 32.000 квадратних метара. Међутим, после пет година рада, тако рећи сломљен, Бери је одлучио да дигне руке од свега. Једва су га наговорили да настави.

Бери је пројектовао и сатну кулу, чувени Биг-Бен. Туристи више задржавају поглед на њој него на самој Вестминстерској палати мада је Биг-Бен њен део. Ваљда због необичног звука који његово, око 30 тона тешко, звоно шири, због сатног механизма који показује беспрекорно тачно време, због џиновских казаљки и бројева, и...

Ипак, Вестминстер је део енглеске историје, а историја је, признаћете, значајнија од часовника. Макар се звао и Биг-Бен. ***М. Тодоровић***

Уређује: Диего Варагић

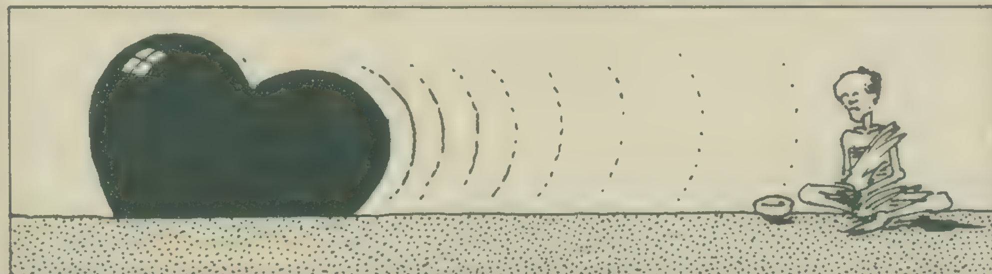
Ритам срца

Видела сам на телевизији гладне у Африци и згрозила се... Како бих могла да им помогнем?

ВЕСНА
Београд

Предлажемо да се куповином такозване хумане честитке укључиш у акцију Црвеног крста Југославије. Имају их све општинске организације Црвеног крста. А можеш да учествујеш и у њиховим акцијама које имају исти циљ – помоћ гладнима, сиромашнима, болеснима, остарелима...

За једно велико, Веснино, срце велики поздрав из „Забавника".

НАГРАЂЕНИ НАЈМЛАЂИ КРЕАТОРИ

● На свечаности у „Југоекспорту" победницима наградног такмичења за модну креацију уручене су награде. У моделима које су саме креирале а сашили их у Конфекцији „Београд" нашем фото-репортеру позирале су: Ивана Владић, Милена Антић и Јелена Микић. Андреа Ступар и Кристијан Идворц нису могли да дођу, па су им награде послате поштом.

Организатори овог такмичења „Политикин Забавник" и „Југоекспорт" задовољни су због великог занимања и броја добрих радова. Постоји могућност да се конкурс идуће године понови, чак и да се неки од награђених радова производе за тржиште.

„Забавниковци" који имају смисла и воле да креирају одећу нека се баце на посао. Награђени на овом конкурсу презадовољни су поклонима и јавним признањем.

И. М.

Света Гора мушкараца

Зашто је и када забрањен приступ женама на Атос?

МИРЕЛА
Добој

О томе како је Света Гора постала најстарија манастирска колонија православаца зна се врло мало, али је предање везано за ово најславније полуострво Халкидика, веома богато.

На ово тихо место сишла је, причају калуђери, сама Богородица да проповеда веру свога сина. У њену славу Константин Велики сазидао је на Атосу три храма. Његово дело допунио је Теодосије Велики, а још већу ревност показала је Теодосијева кћи Пулхерија (5. век наше ере). Иако је саградила два манастира, сама није смела да остане на полуострву... Кад је једног дана дошла у Ватопед да разгледа задужбину свога оца, зауставио је строги глас Богородичин који је говорио да се одмах врати. Од тога дана, казују Светогорци, би тврдо решено да ниједно женско чељаде не сме доћи на Атос, чак ни ступити ногом на његово посвећено тло.

То је оно право – ламбада!

Да ли у Београду може да се научи плес који је лансирала бразилска група Каома?

АНА ТЈАПКИН
Чаплинова 31
Београд

Плесни клуб „Младост", Француска 26, организује двомесечну школу ламбаде која је за децу до 12 година бесплатна! Остала обавештења преко телефона: 681-694.

Сократ ништа није знао

Занима ме чије су ово речи: „Ја знам да ништа не знам!"

АНА
Ивањица

Горе наведена реченица представља суштину Сократове филозофске мисли. Он се обраћао човековом унутрашњем

бићу. Полазећи од тврдње да о предмету разговора ништа не зна, он је, вођењем разговора и кроз питања на која је тражио одговор, доказивао саговорницима да се њихово знање темељи на лажним појмовима и варљивим опажањима.

Зелена крв

Коју телесну течност имају инсекти?

ЕМА МАХО
М. Тита 10
Стара Пазова

Телесна течност инсеката по саставу је слична нашој крви, али је зелене боје зато што има више гвожђа. Ипак, може бити и црвена као у случају „крваве ваши".

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉЕ

Наташа Станковић, Проелтерских бригада 222, 41000 Загреб – 14 година, сакупља разгледнице.

Предраг Миленковић, Д. Поповића 16, 15300 Лозница – 11 година, сакупља, марке, значке и „Политикин Забавник", воли тенис и рукомет.

Небојша Полетан, ВОСВШ „Маршал Тито" IVe, 88000 Мостар – 18 година, навија за Партизан, воли музику и филмове, сакупља постере групе U2.

Марија Топаловић, Боже Петровића 19/52, 34000 Крагујевац – жели да се дописује са девојчицама и дечацима од 13 до 15 година, сакупља постере и писма.

Татјана Врховац, V козарске бригаде 9, 78000 Бањалука – 13 година, воли животиње, кактусе и хемију, сакупља гумице за брисање, марке, салвете и мараме.

Верица Маринковић, Цара Душана 67, 35250 Параћин – 14 година, сакупља постере, воли спорт и путовања, говори француски.

Маја Јалшовец, Олгина 20а, 54309 Кнежеви Виногради – 11 година, воли музику, сакупља постере, салвете, касете и значке.

Мане Совиљ, Првомајски булевар А-21, 25000 Сомбор – 14 година, сакупља постере, значке, марке, разгледнице и писма, воли спорт, музику и дружење, навија за Хајдук, понекад и за Партизан.

Игор Братож, Кведрова 4, 66000 Копер – 13 година, сакупља марке.

Снежана Даниловић, Нехруова 68/69, 11070 Нови Београд – 16 година, воли музику и телевизију, сакупља текстове песама.

РЕШЕЊЕ ЕНИГМАТИКЕ

БЕЛА УКРШТЕНИЦА: боксер, управа, драмат, вето, а, Асени, Могрен, трина, одлепити, кон, сладити, елск, Тиват, камила, акаре, Еди, ар, раритет, рива. ЛОГИКА: шара „д".

ИМПРЕСУМ (латински IMPRESSUM), штампана ствар, штампање, по закону обавезно означавање имена издавача и уредника, одговорних за садржину часописа.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 1980

Први број Политикиног Забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НО „ПОЛИТИКА"
др Живорад Миновић

В. д. главног и одговорног уредника
Зефирино Граси

ИЗДАВАЧКИ САВЕТ
Сима Беговић, Бранка Булатовић, Милојко Ђоковић, Љубинка Ђуровић, Љиљана Златковић, Милан Илијин, Милован Кљајић, Нада Михаиловић, Душан Петровић (председник), Драгољуб Петровић, Радован Поповић, Зора Продановић, Радомир Ристић (заменик), Верица Смиљанић и Никша Стипчевић. Чланови Савета из Редакције: Зефирино Граси, Соња Јашовић, Мирјана Маринковић и Петар Милатовић.

РЕДАКЦИЈА:
Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић (графичко-технички уредник), Славољуб Нецић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Иванка Миладиновић, Петар Милатовић, Вера Милићевић, Весна Минић, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрногић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Весна Софреновић, Војислав Стаменовић, Недељка Сташић, Даринка Тодоровић, Миленко Тодоровић, Милош Томић и Бранислава Црномарковић.

СЕКРЕТАРИЈАТ:
Јованка Војводић, Олгица Стаменић
и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА" – ООУР Издања за младе „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК", Македонска 29, 11001 Београд. Поштански фах 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 40.000 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Тромесечна 442.200 динара, полугодишња 884.400 динара, годишња 1.768.800 динара

ПРЕТПЛАТА
ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Тромесечна 884.400 динара, полугодишња 1.768.800 динара, годишња 3.537.600 динара

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29728 уз обавезну назнаку НО „Политика" – ООУР „Продаја" – претплата на лист: „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

ГОДИШЊА ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО У СТРАНОЈ ВАЛУТИ:

САД	USD	53.–
СР НЕМАЧКА	DEM	97.–
ШВЕДСКА	SEK	341.–
ФРАНЦУСКА	FRF	335.–
ШВАЈЦАРСКА	CHF	87.–

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НО „Политика" код „ИНВЕСТБАНКЕ" – Београд, на рачун број: 60811-620-63-257300-00054 уз обавезну назнаку: ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

ПИШЕ: ЕЛИЗАБЕТА ЛУКИЋ

ХОРОСКОП ЗА МЛАДЕ

ОД 8. ДО 14. ДЕЦЕМБРА

ОВАН (21. 3 – 20. 4)

Одличне позиције Сунца и Марса у односу на твој знак донеће ти врло узбудљив период тако да ћеш са пола снаге моћи да решиш све текуће проблеме и лако се прилагодиш новонасталој ситуацији (која ће бити у твоју корист). У школи ће бити занимљивих догађаја, јер чеш показати своје скривене могућности у пуном светлу. Посебно повољан дан биће 12. децембар. Чувај се прехладе.

БИК (21. 4 – 20. 5)

Ова недеља биће неповољна за преиспитивање дружења са особом која ти је близак пријатељ. Несамокритично ћеш посматрати њен став, па се може догодити да посумњаш у искреност вашег дружења. Остави закључке за касније. Имаћеш лош љубавни период, може се догодити да почнеш тврдоглаво да кињиш своју симпатију и то само зато што ћеш ти бити лоше воље. Мало самоконтроле није наодмет.

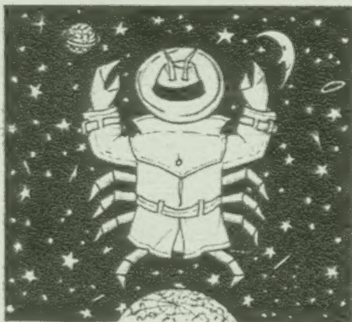

БЛИЗАНЦИ
(21. 5 – 21. 6)

Пред тобом је период идеалан за исправљање грешака. Покушај да пријатељу који ти је драг, а са којим си тренутно у затегнутом односу, објасниш да си погрешио. Љубавни догађаји унеће свежину у ове касне јесење дане, загрејаћаш се и можда ћеш бити у прилици да почнеш нешто „право" што ће ти посебно пријати. Изузетан дан – 10. децембар.

РАК (22. 6 – 22. 7)

Добри односи са родитељима обележиће ову недељу, моћи ћеш да им „опростиш" нетолерантност коју су показали, а заузврат ћеш добити подршку за један мали излет у свет одраслих. Вероватно ће бити у питању излазак преко границе која је постојала до сада. Твој љубавни живот тећи ће уобичајено, док те у школи чека сјајан период.

ЛАВ (23. 7– 23.8)

Обично волиш да си у центру пажње, а у овом периоду успећеш да мало средиш ову своју особину. Твоја оригиналност, шарм и духовитост освојиће симпатије особе до које ти је заиста стало. Ако је Водолија, чека те сјајна забава. У школи ћеш такође имати врло успешан период, моћи ћеш да поправиш оцене из уметности и језика. Срећан дан имаћеш 9, а у школи 13. децембра.

ДЕВИЦА
(24. 8 – 22. 9)

Нежна осећања, креативност, сањарење, улепшаће ти ову недељу. Леп сусрет са пријатељима и дружење створиће нову могућност за познанство са занимљивом особом супротног пола. Успоставићеш одличну везу, али симпатије остају искључиво пријатељске. Будите пажљиви 10. децембра јер постоји могућност да се због тврдоглавости створи напета ситуација у кући.

ВАГА (23. 9 – 22. 10)

Однедавно, дружење с околином није баш сјајно, што тешко пада Вагама, јер је теби то једно од најважнијих животних поља. Самоћа лоше утиче на твоје расположење и опште стање. Сада ћеш бити у прилици да се мало боље прилагодиш и самим тим ће се расположење поправити. Цела недеља биће врло занимљива. Имаћеш више среће на свим пољима.

ШКОРПИЈА
(23. 10 – 22. 11)

У овој недељи испољићеш „детективске" склоности. Трагаћеш за могућношћу да поправиш своју новчану ситуацију и овај подухват ћеш успешно окончати. Ипак, избегавај „нерегуларне" методе, наћи ћеш се у непријатној ситуацији. Одличан дан чека те 10. децембра.

СТРЕЛАЦ (23. 11 – 21. 12)

Поново ће се разбуктати твоја потреба за оригиналношћу. Добро размисли о својим могућностима и целој идеји, јер можда себи припремиш незгодну замку. Новчана ситуација ће се изненада поправити, чека те мало већа сума новца. Добар дан за твоје „акробације" имаћеш 10. децембра, а неповољан дан у школи – 12. децембра. Пази!

ЈАРАЦ (22. 12 – 20. 1)

Ситуација у школи и даље ће бити добра, мада мало више пажње треба да посветиш математици и физици јер су ти то тренутно слабе тачке. Покажи свој таленат за непоновљивост, побољшаћеш статус међу пријатељима, јер си већ дуже у неком празном ходу. То већ забрињава.

ВОДОЛИЈА
(21. 1 – 19. 2)

Венера је ушла у твоје сазвежђе што ће сигурно донети новости на љубавном плану. Ваге ће ти бити посебно наклоњене. Бићеш у прилици да почнеш једно лепо дружење које може да се претвори у сјајну везу. У школи ћеш имати критичан период, јер нећеш моћи довољно добро да се концентришеш. То може да ти донесе лошу оцену из предмета као што су хемија, познавање природе и друштва.

РИБЕ (20. 2 – 20. 3)

Романтичан период се наставља, и даље си у свом свету снова, само обогатићеш га новим ликом, симпатијом која ће изненада привући твоју пажњу. Покушај да мало више пажње посветиш школи, јер није искључено да ћеш овог пута добити лошу оцену коју си недавно избегао. Посебно лоше дане имаћеш 12. и 13. децембра. Ситуација у кући биће задовољавајућа.

Илустровала: Драгана Јовчић

ЗНАК / ПРЕДМЕТИ	♈	♉	♊	♋	♌	♍	♎	♏	♐	♑	♒	♓
СРПСКОХРВАТСКИ ЈЕЗИК	✻	△	□	✻	△	□	○	□	×	△	□	△
МАТЕМАТИКА и сродне науке	×	△	○	△	□	✻	○	✻	□	✻	○	△
СТРАНИ ЈЕЗИК	△	✻	△	○	□	△	□	✻	○	□	△	□
УМЕТНОСТ (ликовна, муз.)	△	✻	✻	□	✻	○	□	△	○	□	✻	○
ИСТОРИЈА	✻	□	△	✻	○	□	✻	○	△	□	△	×
ГЕОГРАФИЈА	○	△	□	△	✻	○	△	□	△	×	○	△
ДРУШТВЕНЕ НАУКЕ	×	□	○	□	△	✻	□	✻	○	□	○	△
ФИЗИКА	○	△	○	□	✻	△	△	□	✻	△	□	○
ХЕМИЈА	△	○	✻	△	□	□	✻	□	○	□	✻	□
БИОЛОГИЈА	□	△	✻	□	△	✻	○	△	✻	△	□	○
ТЕХНИЧКЕ НАУКЕ	✻	○	△	○	□	△	□	✻	○	□	△	✻

☆ – одлично □ – врло добро △ – добро ○ – задовољава × – не задовољава

WALT DISNEY
МИКИ

ЋАО, МИКИ! ХАЈДЕ СА МНОМ У КУПОВИНУ!

РАДО, МИНИ, АЛИ ДАНАС ИМАМ ЗАКАЗАНО КОД ЗУБАРА!
Distributed by King Features Syndicate

А АКО БИСМО ОДМАХ КРЕНУ-ЛИ ???
Walt Disney Company
Rights Reserved

JAOJ!
ПОПУСТ 80%

ПОПУСТ 50%
УФ!
10-16

ТРАС!
JAOOO!
ЦАК!

ХВАЛА ТИ, МИКИ! ЈАДАН ТИ ШТО МОРАШ КОД ЗУБАРА!
ДА, МИНИ...
ДР. ЗУБИЋ

... АЛ' МОРАЋУ ДА ЗАКАЖЕМ И КОД ОРТОПЕДА!